

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO AGENCIJE ZA LETI 2018 IN 2019

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Samoevalvacijsko poročilo je napisala skupina za samoevalvacijo agencije v sestavi: Mateja Bajuk Malešič, Nataša Kramar, Martina Mravlja, dr. Peter Purg in mag. Jernej Širok. Koordinator samoevalvacijske skupine je bil Klemen Šubic.

Pri pripravi samoevalvacijskega poročila so sodelovali vsi zaposleni, direktor, člani sveta agencije in predstavniki zunanjih deležnikov.

Direktor agencije je samoevalvacijsko poročilo potrdil 28. 2. 2020.

Svet agencije je dal soglasje k samoevalvacijskemu poročilu na 148. seji 27. 2. 2020.

KAZALO:

1.	RAZLAGA POJMOV	4
2.	UVOD	5
3.	OBLIKOVANJE SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA	5
4.	TERICARNO IZOBRAŽEVANJE V SLOVENIJI.....	6
4.1	Višje strokovno izobraževanje	7
4.2	Visoko šolstvo	7
4.3	Terciarno izobraževanje podrobneje	8
5.	ZGODOVINA, PROFIL IN DEJAVNOSTI AGENCIJE.....	10
5.1	Kratka zgodovina delovanja agencije.....	10
5.2	Sestava in dejavnost agencije	10
5.2.1.	Splošno	10
5.2.2	Svet agencije kot organ odločanja na prvi stopnji	12
5.2.3.	Direktor agencije	12
5.2.4	Pritožbena komisija.....	13
6.	AKTIVNOSTI PRESOJANJA KAKOVOSTI, POSTOPKI IN METODOLOGIJA AGENCIJE	13
6.1	Področja ocenjevanja glede na vrste akreditacij ali zunanjih evalvacij	13
6.2	Elektronsko vlaganje vlog	14
6.3	Odločitve v akreditacijskih postopkih.....	15
6.4	Odločitve v evalvacijskih postopkih.....	17
6.5	Pritožbeni postopki.....	18
6.6	Skupine strokovnjakov.....	19
6.7	Vrste postopkov v skladu z merili za mednarodno sodelovanje.....	20
7.	NOTRANJA KAKOVOST AGENCIJE	21
	Vodenje agencije	21
	Kadri	23
	Finančni viri	25
	Svet agencije	26
	Zunanji deležniki	27
8.	MEDNARODNE DEJAVNOSTI AGENCIJE.....	27
9.	SKLADNOST Z ESG (3 DEL):.....	28
	Standard 3.1: dejavnosti, politika in procesi za zagotavljanje kakovosti.....	28
	Standard 3.2: uradni status.....	30
	Standard 3.3: neodvisnost.....	30
	Standard 3.4: tematske analize	31

Standard 3.5: viri.....	33
Standard 3.6: notranje zagotavljanje kakovosti in strokovnost	33
Standard 3.7: periodične zunanje presoje agencij.....	35
10. SKLADNOST Z ESG (2. DEL)	35
Standard 2.1: upoštevanje notranjega zagotavljanja kakovosti	35
Standard 2.2: oblikovanje metodologije, ki ustreza namenu.....	35
Standard 2.3: izvajanje procesov	36
Standard 2.4: zunanji strokovnjaki.....	37
Standard 2.5: merila.....	38
Standard 2.6: poročanje	39
Standard 2.7: pritožbe in ugovori.....	41
11. PRIPOROČILA IN GLAVNE UGOTOVITVE IZ PREJŠNJE ZUNANJE EVALVACIJE AGENCIJE	42
11.1 Glavne ugotovitve prejšnjih pregledov ENQA.....	42
11.2 Rezultati spremljanja priporočil iz zunanje evalvacije agencije.....	43
12. URESNIČITEV PRIPOROČIL IZ PREJŠNJEGA SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA.....	46
13. SWOT ANALIZA	49
14. AKTUALNI IZZIVI ZA NASLEDNJE SAMOEVALVACIJSKO OBDOBJE IN PREDLOGI ZA AKCIJSKI NAČRT	50
15. PRILOGE	52

1. RAZLAGA POJMOV

CEENQA – Srednje- in vzhodnoevropsko združenje agencij za kakovost v visokem šolstvu (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education)

ECA – Evropski konzorcij za akreditacijo (European Consortium for Accreditation in Higher Education)

eNakvis – informacijski sistem Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu

ENQA – Evropsko združenje agencij za kakovost v visokem šolstvu (The European Association for Quality Assurance in Higher Education)

ESG – Standardi in smernice za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area)

ESU – Evropska študentska unija (European Student Union)

EUniQ - Developing a European Approach for Comprehensive QA of (European) University Networks”

EQAR – Evropski register zaupanja vrednih agencij za kakovost v visokem šolstvu (The European Quality Assurance Register for Higher Education)

eVŠ – Evidenčni in analitski informacijski sistem za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji

NKKVŠ Nacionalna komisija za kvaliteto visokega šolstva

SEP – samoevalvacijsko poročilo agencije

ŠOS – Študentska organizacija Slovenije

SVŠ - Svet Republike Slovenije za visoko šolstvo

VTI – visokošolsko transnacionalno izobraževanje

ZViS – Zakon o visokem šolstvu

ZVSI – Zakon o višjem strokovnem izobraževanju

ZUP - Zakon o splošnem upravnem postopku

2. UVOD

V letu 2018 je bila Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljevanju: agencija) drugič zunanje presojana. Zunanjo evalvacijo je opravila skupina strokovnjakov Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (The European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA). Večina aktivnosti v letu 2018 je bila zato usmerjena predvsem v pripravo na zunanjo evalvacijo in po prejemu evalvacijskega poročila na odpravo ugotovljenih (delnih) neskladnosti. Februarja 2018 je bil izvoljen nov predsednik sveta agencije, v začetku aprila, malo pred obiskom skupine strokovnjakov ENQA, pa je bil imenovan tudi nov direktor agencije.

Samoevalvacijsko poročilo za leti 2018 in 2019 je skupina za samoevalvacijo pripravila v nekoliko drugačni sestavi kot pretekla leta. To je posledica predvsem ugotovitev skupine strokovnjakov ENQA, ki je agencijo ob zunanji evalvaciji med drugim opozorila, da v pripravo samoevalvacijskega poročila niso v zadostni meri vključeni zunanji deležniki. Agencija je zato v maju 2019 spremenila Poslovnik kakovosti, med drugim z določilom, da je član skupine za samoevalvacijo tudi eden od članov sveta agencije, v razširjeni sestavi te skupine pa so še predstavniki zunanjih deležnikov.

V primerjavi s prejšnjimi samevalvacijskimi poročili je v tem poročilu upoštevano drugačno samoevalvacijsko obdobje, ki je po novem vezano na koledarsko leto, predvsem zaradi uskladitve podatkov s poročilom o delu, ki ga je treba vsako leto pripraviti za preteklo koledarsko leto.

Ker se je prejšnje samoevalvacijsko obdobje zaključilo februarja 2018, smo v tem poročilu zajeli obdobje od 1. marca 2018 do 31. decembra 2019.

3. OBLIKOVANJE SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA

Ker je bilo v postopku zunanje evalvacije agencije veliko pripomb na strukturo samoevalvacijskega poročila, češ da ni sestavljeno v skladu s smernicami Guidelines for ENQA agency reviews (v nadaljevanju: smernice ENQA), je agencija pri pripravi sprememb Poslovnika kakovosti te pripombe upoštevala. Sestava tega poročila je zato prilagojena smernicam ENQA.

Po obisku v okviru zunanje evalvacije je agencija začela pripravljati akcijski načrt za leto 2018 ter nato še za leto 2019, pri čemer je sledila tudi ugotovitvam iz zunanje evalvacije agencije ter načrtovala naloge, za katere je skupina strokovnjakov ENQA menila, da niso v celoti skladne s Standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru (ESG). Veliko nalog in dokumentov, na katere je opozorila skupina strokovnjakov ENQA, je agencija opravila oziroma pripravila že do odgovora na poročilo avgusta 2018 (sprejet komunikacijski načrt, načrt razvoja kadrov, objava poročil idr.). Naloge, ki zahtevajo daljši čas in temu ustrezno pripravo, so bile predvidene v akcijskem načrtu za leto 2019.

Za oceno stanja in kakovosti delovanja agencije je bila v tem samoevalvacijskem obdobju dvakrat izvedena anketa med deležniki. Julija 2019 je bila izvedena anketa med vsemi deležniki v visokem in višjem šolstvu (samoevalvacijska anketa 2019). Anketo je izpolnilo 978 anketirancev, v celoti je bilo izpolnjenih 380 anketnih vprašalnikov. Anketa je bila strukturirana na osnovi petstopenjske ocenjevalne lestvice. Septembra 2019 je bila izvedena še anketa glede zadovoljstva in integritete, in sicer med strokovnjaki, člani sveta agencije in zaposlenimi v agenciji.

Analiza rezultatov anket je predstavljena v tem poročilu, in sicer so izsledki obeh anket navedeni v celotnem poročilu, analizi pa sta poročilu tudi priloženi. Analiza rezultatov anket je pripomogla h kvantitativni oceni stanja kakovosti na vseh področjih delovanja agencije ter pokazala področja, ki bi jih kazalo v prihodnjih letih še izboljšati.

Samoevalvacijska skupina je delovala v sestavi štirih zaposlenih in enega člana sveta agencije, sodeloval je še vodja sektorja za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije kot koordinator. Pri pripravi poročila so sodelovali tudi predstavniki zunanjih deležnikov, ki so jih po pozivu agencije imenovali Rektorska konferenca Republike Slovenije, Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov, Skupnost višjih strokovnih šol in Študentska organizacija Slovenije. Skupina se je v ožji sestavi sestala na več sestankih, delo pa je usklajevala po elektronski poti. Razširjena skupina s predstavniki zunanjih deležnikov je sodelovala pri pripravi anketnega vprašalnika, analize rezultatov in besedila predloga samoevalvacijskega poročila.

Pri pripravi samoevalvacijskega poročila smo upoštevali tudi poročilo o delu in poslovanju agencije v letu 2018 in informacije o delovanju agencije, pridobljene na sestankih z različnimi deležniki, mesečnih sejah sveta agencije, posvetih oziroma usposabljanjih, kolegijih vodstva itd.

4. TERCIARNO IZOBRAŽEVANJE V SLOVENIJI

Agencija je po Zakonu o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12-UPB7, 40/12-ZUJF, 57/12-ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 ZUPŠ in 65/17; v nadaljnjem besedilu: ZViS) ustanovljena kot oseba javnega prava za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu ter za razvojno in svetovalno delo na področju, za katerega je ustanovljena.

Terciarno izobraževanje v Republiki Sloveniji je sestavljeno iz visokega in višjega šolstva. Kakovost visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol presoja agencija v okviru postopkov akreditacije (visokošolskih zavodov in študijskih programov) in zunanje evalvacije (visokošolskih zavodov in študijskih programov ter višjih strokovnih šol).

V Sloveniji imamo 47 visokošolskih zavodov, od tega 7 univerz in 40 samostojnih visokošolskih zavodov, seznam je dostopen [na spletni strani agencije](#). Skupno število študijskih programov v Republiki Slovenije je 953.

Višjih šol v Republiki Sloveniji je 48, od tega 29 javnih in 19 zasebnih.

Visokošolski zavod	Število študijskih programov
Univerza v Ljubljani	445
Univerza v Mariboru	204
Univerza na Primorskem	97
Univerza v Novi Gorici	27
Nova univerza	17
Univerza v Novem mestu	22
Samostojni visokošolski zavodi	141
Skupaj	953

*na dan 31. 12. 2019

Agencija je pristojna za naslednje akreditacijske postopke:

- prvo akreditacijo visokošolskega zavoda,
- akreditacijo študijskega programa,
- podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda,

- akreditacijo sprememb visokošolskega zavoda.

Agencija izvaja tudi naslednje zunanje evalvacije:

- redna evalvacija visokošolskega zavoda,
- izredna evalvacija visokošolskega zavoda,
- izredna evalvacija študijskega programa,
- evalvacije vzorca študijskih programov
- evalvacija višjih strokovnih šol.

Prva akreditacija se visokošolskemu zavodu podeli za pet let. Akreditacija se visokošolskemu zavodu podaljša na podlagi evalvacije za pet let ali za krajše obdobje, ki ne sme biti daljše od treh let, če so ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti pri delovanju visokošolskega zavoda ali sistemu zagotavljanja njegove kakovosti, in mu naloži rok za njegovo odpravo.

Akreditacija študijskega programa je podeljena za nedoločen čas. Ta lahko preneha, če preneha akreditacija visokošolskega zavoda, če je tako odločeno v postopku izredne evalvacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda, ali če to zahteva visokošolski zavod.

Novost, ki jo je prinesla sprememba ZViS iz leta 2016, so evalvacije vzorca študijskih programov. Agencija letno izvaja evalvacije vzorca študijskih programov z namenom svetovanja visokošolskim zavodom pri zagotavljanju kakovosti študijskih programov. Vzorec določi svet agencije z letnim načrtom tako, da je vsako leto v vzorcu najmanj 2 % akreditiranih študijskih programov, ki se v tem času izvajajo na visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji.

4.1 Višje strokovno izobraževanje

Višje strokovno izobraževanje v Republiki Sloveniji ureja Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (Ur. l. RS, št. 86/04 in 100/13; v nadaljevanju: ZVSI). Izvajajo ga javne in zasebne višje strokovne šole. Javno šolo ustanovi Republika Slovenija kot javni izobraževalni zavod ali kot organizacijsko enoto izobraževalnega zavoda. Zasebno šolo lahko ustanovi domača in tuja fizična ali pravna oseba. Ustanovi se lahko kot izobraževalni zavod ali kot gospodarska družba ali se organizira kot organizacijska enota zavoda, gospodarske družbe ali druge pravne osebe¹.

Postopek sprejemanja višješolskih študijskih programov ni v pristojnosti agencije. V skladu z 51. t členom ZViS je agencija pristojna, da opravlja evalvacije višjih strokovnih šol, v skladu z merili in postopki, ki jih določi svet agencije.

4.2 Visoko šolstvo

Visokošolsko izobraževanje ureja ZViS. Visokošolski zavodi v Republiki Sloveniji so univerze, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole, ki se lahko ustanovijo kot javni ali zasebni visokošolski zavod. Študijske programe lahko izvajajo kot samostojni visokošolski zavodi ali kot članice univerze.

---

¹ 6. člen ZVSI

Univerza je avtonomni, znanstvenoraziskovalni, umetniški in izobraževalni visokošolski zavod, ki zagotavlja razvoj znanosti, strokovnosti in umetnosti ter prek fakultet, umetniških akademij ali visokih strokovnih šol v izobraževalnem procesu posreduje spoznanja z več znanstvenih oziroma umetniških področij ali disciplin. Za ustanovitev univerze morajo biti akreditirani študijski programi na vseh treh stopnjah na vsaj štirih znanstvenoraziskovalnih disciplinah po klasifikaciji Frascati in vsaj petih izobraževalnih področjih na drugi klasifikacijski ravni KLASIUS².

Fakulteta opravlja pretežno znanstvenoraziskovalno in izobraževalno delo s področij ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih znanstvenih disciplin in skrbi za njihov razvoj. Za ustanovitev fakultete kot samostojnega visokošolskega zavoda morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov najmanj za dve stopnji³.

Umetniška akademija opravlja umetniško in izobraževalno delo s področij ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih umetniških disciplin in skrbi za njihov razvoj. Za ustanovitev umetniške akademije kot samostojnega visokošolskega zavoda morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov najmanj za dve stopnji⁴.

Visoka strokovna šola opravlja izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih strok in skrbi za njihov razvoj. Za ustanovitev visoke strokovne šole morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov najmanj za prvo stopnjo. Visoka strokovna šola lahko opravlja tudi raziskovalno delo, če je tako določeno z ustanovitvenim aktom⁵.

4.3 Terciarno izobraževanje podrobneje

Maja 2004 je bila sprejeta novela ZViS, s katero je bila v slovenski visokošolski prostor uvedena Bolonjska deklaracija.

Ob sprejemu omenjene novele ZViS je ostalo odprto vprašanje, kakšno naj bo razmerje med diplomanti študijskih programov, sprejetih pred uveljavitvijo novele zakona, in diplomanti študijskih programov po Bolonjski deklaraciji. To je uredila [novela ZViS iz leta 2006](#)⁶.

Prvi bolonjski študijski programi so bili razpisani v letu 2005/2006. Postopno uvajanje bolonjske preнове se je zaključilo s študijskim letom 2009/2010. Zadnji študenti predbolonjskih študijskih programov so dokončali študij v študijskem letu 2015/2016.

ZViS študijske programe za pridobitev izobrazbe razvršča v tri stopnje:

- a) prva stopnja:
  - univerzitetni študijski programi,
  - visokošolski strokovni študijski programi,
- b) druga stopnja:
  - magistrski študijski programi
  - enoviti magistrski študijski programi,
- c) tretja stopnja:
  - doktorski študijski programi.

---

² 3., 6. in 14. člen ZViS

³ 4. in 14. člen ZViS

⁴ 4. in 14. člen ZViS

⁵ 5. in 14. člen ZViS

⁶ 15. člen prehodnih in končnih določb ZViS-E

Študijske obveznosti so v študijskih programih ovrednotene s kreditnimi točkami po ECTS. Posamezni letnik študijskega programa obsega 60 kreditnih točk. Visokošolski strokovni študijski programi in univerzitetni študijski programi obsegajo od 180 do 240 kreditnih točk in trajajo tri do štiri leta.

Magistrski študijski programi obsegajo 60 do 120 kreditnih točk in trajajo eno do dve leti, vendar tako, da na istem strokovnem področju skupaj s študijskim programom prve stopnje trajajo pet let. Magistrski študijski programi, ki obsegajo 60 kreditnih točk, omogočajo študentom, ki so na prvi stopnji končali študij, ovrednoten s 180 kreditnimi točkami, dodatni letnik, tako da si skupaj pridobijo 120 kreditnih točk, potrebnih za dokončanje magistrskega študijskega programa. Trajanje študija po študijskih programih, ki izobražujejo za poklice, urejene z direktivami Evropske unije, mora biti usklajeno s temi direktivami. Enoviti magistrski študijski programi za druge poklice v Republiki Sloveniji obsegajo 300 kreditnih točk in trajajo pet let.

Doktorski študijski programi obsegajo 180 do 240 kreditnih točk in trajajo tri do štiri leta.

Novela ZViS iz leta 2016 je v postopek akreditacije študijskih programov, ki izobražujejo za pridobitev izobrazbe za regulirane poklice, vključila še ministrstva, pristojna za poklice, ki jih bodo pridobili diplomanti po zaključenih študijskih programih, ki izobražujejo za regulirane poklice. Pristojno ministrstvo mora podati soglasje v postopku akreditacije, v nasprotnem primeru akreditacija takega programa ni možna.

Poleg študijskih programov za pridobitev izobrazbe poznamo še študijske programe za izpopolnjevanje, ki so oblika vseživljenjskega učenja in so namenjeni predvsem za izpopolnjevanje, dopolnjevanje, poglobljanje in posodabljanje znanja. Ti obsegajo najmanj 10 in največ 60 kreditnih točk.

V Republiki Sloveniji poznamo tudi transnacionalno izobraževanje, kamor uvrščamo vse oblike in načine visokošolskega izobraževanja, pri katerem se javnoveljavni študijski program v celoti ali njegovi posamezni deli izvajajo v drugi državi, kot je sedež nosilca visokošolskega študijskega programa.

Univerze, fakultete in umetniške akademije lahko izvajajo vse vrste študijskih programov. Visoke strokovne šole praviloma izvajajo prvostopenjske visokošolske strokovne študijske programe ter študijske programe za izpopolnjevanje, ob izpolnjevanju posebnih pogojev pa tudi študijske programe druge stopnje.

Diplomanti si pridobijo diplomu in strokovni ali znanstveni naslov, določen v skladu z Zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 61/06, 87/11 – ZVPI in 55/17). Skupaj z diplomu se od leta 2000 izdaja tudi priloga k diplomu brezplačno v slovenskem jeziku in v enem od uradnih jezikov EU.

V začetku leta 2016 je začel veljati Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij, ki med drugim ureja umeščanje ravni kvalifikacij v slovensko ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij.

Višješolski študijski programi so ovrednoteni s 120 kreditnimi točkami in trajajo 2 leti. Akreditacija višješolskih študijskih programov in višjih strokovnih šol ni v prisotnosti agencije, ampak v pristojnosti ministrstva, pristojnega za izobraževanje (MIZŠ). Agencija izvaja le postopke zunanje evalvacije višjih strokovnih šol, ki izvajajo višješolske študijske programe.

Ob izpolnjevanju določenih pogojev lahko diplomanti višjih strokovnih šol prehajajo v drugi letnik študijskih programov prve stopnje, ki jih izvajajo visokošolski zavodi.

5. ZGODOVINA, PROFIL IN DEJAVNOSTI AGENCIJE

5.1 Kratka zgodovina delovanja agencije

Agencija je bila na podlagi novele ZViS iz leta 2009 ustanovljena s Sklepom o ustanovitvi Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 114/09 in 57/15) kot oseba javnega prava za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu ter za razvojno in svetovalno delo na tem področju. Je neposredni nevladni proračunski uporabnik. Delovati je začela 5. 3. 2010, konstitutivna seja sveta agencije kot najvišjega organa odločanja agencije je bila 14. 4. 2010.

Agencija je prevzela naloge Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo (SVŠ), ki je deloval v treh senatih, in sicer akreditacijskem, habilitacijskem in evalvacijskem. Senat za evalvacijo je pristojnost za evalvacije prevzel od Nacionalne komisije za kvaliteto visokega šolstva (NKKVŠ). Za administrativno in operativno podporo delovanju SVŠ in vseh treh senatov je bil v okviru Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ustanovljen Urad Republike Slovenije za visoko šolstvo; njegove naloge je avgusta 2008 prevzel Sekretariat Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo.

Čeprav SVŠ, katerega delo nadaljuje agencija, ni imel formalno izoblikovanih postopkov za redno spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje lastne kakovosti, je predvsem v postopkih zunanjih evalvacij anketiral deležnike ter zbiral mnenja strokovnjakov (evalvatorjev) o poteku evalvacij ter na tak način izboljševal kakovost svojega dela. Pripravljeno je bilo Metaporočilo o delu evalvacijskega senata za 2007 in 2008 ter poročilo o delu tega senata v letu 2009. Oboje je objavljeno na spletni strani agencije.

Vsi navedeni organi so poudarjali upoštevanje ESG, izvajanje evalvacij v skladu z ESG in neodvisnost. Tudi za obdobje od 2010 do 2013 je bila pripravljena sistemska analiza zunanjih evalvacijskih poročil in analiza izsledkov samoevalvacijskih poročil.

Agencija je od leta 2013 vključena v Evropsko združenje agencij za kakovost v visokem šolstvu (EQAR) in je polnopravna članica Evropskega konzorcija za akreditacijo (ECA), Srednje- in vzhodnoevropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (CEENQA), Mednarodnega združenja agencij za zagotavljanje kakovosti (INQAAHE), od leta 2015 pa polnopravna članica ENQA, članstvo ji je bilo podaljšano aprila 2019.

5.2 Sestava in dejavnost agencije

5.2.1. Splošno

Svet agencije je na 124. seji, 15. marca 2018, potrdil novo poslanstvo in vizijo agencije, ki utrjuje njeno zavezanost za skrb za razvoj in delovanje sistema kakovosti v slovenskem visokem šolstvu.

Poslanstvo

Agencija skrbi za primerljivost in mednarodno prepoznavnost slovenskega visokošolskega prostora ter se zavzema na nenehno izboljševanje njegove kakovosti. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno, strokovno in neodvisno ter svetovalno do vseh deležnikov v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smerni razvoja.

Vizija

Agencija bo z aktivnim udejstvovanjem pri izvedbi procesov na področju zagotavljanja in izboljševanja kakovosti v visokem šolstvu spremljala nacionalni in mednarodni visokošolski prostor.

Strateški cilji agencije do leta 2020:

- a) izboljšanje strokovnega dela agencije,
- b) krepitev neodvisnosti in avtoritete agencije,
- c) krepitev kulture kakovosti,
- d) prenova meril in drugih aktov agencije,
- e) vzpostavitev učinkovitega in uporabnikom prijaznega informacijskega sistema agencije,
- f) podaljšanje članstva v ENQA in EQAR ter krepitev mednarodnega sodelovanja agencije,
- g) reorganizacija dela agencije,
- h) razvojno delo.

Ker je bila strategija agencije, ki je bila sprejeta v začetku leta 2017, pripravljena za obdobje do leta 2020, je treba narediti revizijo izpolnitve strateških ciljev ter pripraviti novo srednjeročno strategijo za naslednje obdobje.

Predlog deležnikov je, da agencija zavzame aktivnejšo vlogo pri oblikovanju politik v visokošolskem prostoru, ter naj predvsem na področju zaposljivosti začne aktivno povezovati deležnike.

Naloge agencije določa ZViS:

- skrb za delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu in višjem strokovnem izobraževanju,
- določitev postopkov in meril za zunanje evalvacije in akreditacije ter drugih meril in predpisov,
- določitev minimalnih standardov za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih,
- izvajanje postopkov:
  - zunanje evalvacije (visokošolskih zavodov, študijskih programov ter višjih strokovnih šol),
  - prve akreditacije visokošolskih zavodov,
  - akreditacije študijskih programov,
  - podaljšanja akreditacije visokošolskih zavodov,
  - akreditacije sprememb visokošolskih zavodov,
- vzpostavitev in posodabljanje registra strokovnjakov, imenovanje skupin strokovnjakov, izobraževanje strokovnjakov,
- preverjanje sprememb obveznih sestavin študijskih programov,
- javna objava odločitev agencije, evalvacijskih poročil, letnih evalvacijskih in akreditacijskih poročil in analiz,
- vodenje javno dostopnih evidenc na podlagi ZViS,
- sodelovanje z visokošolskimi zavodi, višjimi strokovnimi šolami, svetovanje in spodbujanje izvajanja samoevalvacij,
- sodelovanje z mednarodnimi institucijami ali organi za zagotavljanje kakovosti visokega šolstva,
- skrb za skladnost delovanja agencije z evropskimi standardi in mednarodnimi načeli na področju zagotavljanja kakovosti,

- zbiranje in analiziranje samoevalvacijskih poročil in poročil o zunanjih evalvacijah visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol,
- opravljanje razvojnih nalog na področju, za katerega je ustanovljena.

Organi agencije so svet agencije, direktor in pritožbena komisija.

5.2.2 Svet agencije kot organ odločanja na prvi stopnji

Najvišji organ odločanja je svet agencije. [Sestavlja ga 11 članov](#):

- 3 člane imenuje rektorska konferenca,
- 1 člana imenuje reprezentativno združenje samostojnih visokošolskih zavodov,
- 1 člana imenuje reprezentativno združenje višjih strokovnih šol,
- 2 člana študenta imenuje reprezentativna organizacija študentov v sodelovanju s študentskimi sveti,
- 1 člana imenujejo reprezentativna združenja delodajalcev po dogovoru,
- 1 člana imenujejo reprezentativni sindikati na področju visokega šolstva po dogovoru,
- 2 člana imenuje Vlada Republike Slovenije na podlagi javnega poziva, in sicer enega izmed strokovnjakov na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem, ki študirajo ali delajo v Republiki Sloveniji, ter enega izmed strokovnjakov na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem, ki študirajo ali delajo v tujini.

V tem samoevalvacijskem obdobju se je sestava sveta agencije večkrat spremenila. Mandat je potekel desetim članom, od tega trem študentom. Zadnja dva nova člana sveta agencije je imenovala Vlada Republike Slovenije oktobra 2019.

Svet agencije je v tem samoevalvacijskem obdobju dvakrat izvedel volitve predsednika sveta agencije. Prvič marca 2018 zaradi odstopa dotodanje predsednica sveta agencije in drugič maja 2019 zaradi poteka mandata predsedniku sveta agencije. Iz istega razloga je bil maja 2019 na novo izvoljen tudi namestnik predsednika sveta agencije.

Naloge sveta agencije so opredeljene v 51. h členu [ZVIS](#).

Podatki o odločitvah sveta so predstavljeni v naslednjem poglavju (5).

5.2.3. Direktor agencije

Direktor predstavlja in zastopa agencijo ter organizira in vodi njeno delo in poslovanje. Direktorja na podlagi javnega natečaja imenuje svet agencije za pet let. Direktorja v njegovi odsotnosti nadomešča namestnica direktorja.

Svet agencije je na svoji 124. seji imenoval novega direktorja, ki je petletni mandat pričel 2. 4. 2018.

Strokovno službo agencije sestavljajo trije sektorji: sektor za kakovost, sektor za splošne zadeve ter sektor za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije. Zadnji je bil ustanovljen septembra 2018 z reorganizacijo agencije. Delo sektorjev vodijo in usklajujejo vodje sektorjev, ki imajo svoje namestnike.

5.2.4 Pritožbena komisija

Pritožbeno komisijo imenuje svet agencije na podlagi javnega poziva. Sestavljajo jo trije člani, vsak ima svojega namestnika. Pritožbena komisija odloča o pritožbah zoper odločitve sveta agencije v postopkih akreditacij visokošolskih zavodov in študijskih programov. Če pritožbena komisija pritožbi ugodi, vrne zadevo svetu agencije v ponovno odločanje. Odločitev pritožbene komisije je dokončna. Možen je še upravni spor na Upravnem sodišču Republike Slovenije.

Decembra 2018 je potekel drugi štiriletni mandat članov pritožbene komisije, zato je bilo treba izvesti postopek imenovanja novih članov. Ker se na prvi javni poziv v mesecu septembru 2018 ni prijavilo dovolj kandidatov, ki bi izpolnjevali pogoje, je bil javni poziv v mesecu novembru ponovljen. Svet agencije je junija 2019 imenoval tri nove člane pritožbene komisije in enega namestnika.

V pritožbeno komisijo je treba imenovati še dva namestnika. Ugotavljamo, da agencija težko dobi kandidate za člane in namestnike članov pritožbene komisije, zato predlagamo, da se javni poziv pošlje institucijam, kjer so pravniki, ki bi lahko ustrezali pogojem javnega poziva, zaposleni, včlanjeni oziroma z njimi sodelujejo (npr. pravne fakultete, odvetniška zbornica, sodišča), da ti javni poziv posredujejo potencialnim kandidatom.

6. AKTIVNOSTI PRESOJANJA KAKOVOSTI, POSTOPKI IN METODOLOGIJA AGENCIJE

6.1 Področja ocenjevanja glede na vrste akreditacij ali zunanjih evalvacij

Področja presoje, po katerih agencija presoja visokošolske zavode in študijske programe, so določena v Merilih za akreditacijo.

Standardi kakovosti in vsebine presoje doseganja teh standardov so opredeljeni po posameznih področjih presoje. Vsebine presoje doseganja posameznih standardov in podrobnejša navodila za izpolnjevanje vloge so opredeljeni v obrazcih, ki so sestavni del [Meril za akreditacijo](#) (51. do 54. člen).

V postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda se presoja:

1. delovanje visokošolskega zavoda,
2. kadre,
3. materialne razmere.

Pri podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda (z redno ali izredno evalvacijo) se presoja:

1. delovanje visokošolskega zavoda,
2. kadre,
3. študente,
4. materialne razmere,
5. notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti, spreminjanje, posodabljanje in izvajanje študijskih programov.

V postopku akreditacije študijskega programa se presoja:

1. sestava in vsebina študijskega programa,
2. zasnova izvedbe študijskega programa.

Področja presoje v postopku izredne evalvacije študijskega programa ali evalvacije študijskega programa v okviru evalvacije vzorca študijskih programov so:

1. notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa,
2. spreminjanje in posodabljanje študijskega programa,
3. izvajanje študijskega programa.

Področja presoje višjih strokovnih šol so določena v Merilih za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol (Uradni list RS, št. 21/18 in 69/18; v nadaljevanju: Merila za zunanjo evalvacijo):

1. delovanje šole,
2. kadri,
3. študenti,
4. materialne razmere,
5. notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti ter izvajanje študijskih programov.

6.2 Elektronsko vlaganje vlog

Merila za akreditacijo, sprejeta na podlagi spremembe ZViS iz leta 2016, so začela veljati 5. 8. 2017. Določila so elektronsko oddajo vlog na obrazcih, ki so bili pripravljene preko informacijskega sistema eNakvis.

eNakvis zaradi zagotavljanja najvišjega nivoja varnosti podatkov uporablja državno infrastrukturo (gostovanje na strežniški infrastrukturi Ministrstva za javno upravo (MJU)). Septembra 2017, ko je bil predviden začetek delovanja eNakvis, so na MJU uvedli strožji sistem varnostnega preverjanja za namestitvev aplikacij. Varnostno preverjanje je bilo končano šele februarja 2018. MJU je kot glavni razlog za dolgotrajnost navedel veliko obremenjenost sistema (na namestitvev na produkcijo naj bi čakalo kar nekaj precej »večjih« aplikacij, kot na primer Statistični urad Republike Slovenije) ter dejstvo, da je agencija prva, ki je bila podvržena strožjim preverjanjem. Po zaključku prvih preverjanj so sledili popravki aplikacije, s katerimi so bila odpravljena varnostna tveganja. Po

uspešno prestatem ponovnem pregledu je bila aprila 2018 aplikacija nameščena na produkcijsko okolje.

Ker je bilo delovanje informacijskega sistema eNakvis iz razlogov, ki niso odvisni od agencije (sprememba zakonodaje, sprememba varnostne sheme, povezovanje različnih informacijskih sistemov, testiranja ipd.) omogočeno šele 1. 6. 2018, so od 1. 3. 2018 do 31. 5. 2018 vlagatelji vloge v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih oddajali na elektronskem nosilcu podatkov (USB ključek), agencija pa je kasneje poskrbela za prenos podatkov v eNakvis. Od 1. 6. 2018 je bilo vlagateljem omogočeno oddajanje vlog v elektronskem obrazcu preko eNakvis.

6.3 Odločitve v akreditacijskih postopkih

Svet agencije je imel od marca 2018 do decembra 2019 25 sej, od tega tri dopisne in eno izredno.

V tem samoevalvacijskem obdobju je svet agencije odločal o 65 vlogah za akreditacijo oziroma podaljšanje akreditacije študijskega programa, 4 vlogah za prvo akreditacijo oziroma podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda in 7 vlogah za akreditacijo spremembe visokošolskega zavoda ter izdal mnenje o 24 višjih šolah. Seznanil se je tudi s 986 spremembami študijskih programov. Nekateri postopki so se zaključili še po prej veljavnih predpisih.

Preglednica: AKREDITACIJE IN EVALVACIJE (stanje na dan 31. 12. 2019)				
Akreditacije v visokem šolstvu				
Naloga	Pozitivne odločitve o vlogah, vloženih pred novelo ZViS-K	Pozitivne odločitve o vlogah, vloženih po po noveli ZViS-K	Število zavrženih vlog oziroma negativnih odločitev sveta agencije	Skupaj
Študijski programi				
Prva akreditacija študijskih programov	4	34	2 (zavržene) 4 (zavrjnene)	44
Podaljšanje akreditacije študijskih programov	20	/	1 (pred novelo ZViS-K)	21
Vzorčne evalvacije študijskih programov	/	12	/	12
Izredne evalvacije študijskih programov	1	1	0	2
SKUPAJ	25	47	7	79
Visokošolski zavodi				
Prva akreditacija	0	0	2	2

visokošolskih zavodov				
Podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov	0	2	0	2
Akreditacija sprememb visokošolskih zavodov	0	7	0	7
SKUPAJ	0	9	2	11
Evalvacije v višjem šolstvu				
Naloga	Mnenja, da višje šole dosegajo z zakonom in merili predpisane standarde kakovosti (prejšnja merila za višje šole⁷)	Mnenja, da višje šole dosegajo z zakonom in merili predpisane standarde kakovosti (nova merila za višje šole⁸)	Mnenja z ugotovljenimi nepravilnostmi	Skupaj
Višje strokovne šole				
Zunanja evalvacija višjih strokovnih šol	8	15	1	24

Svet agencije je **akreditiral** 44 novih študijskih programov, vloge za akreditacijo 4 študijskih programov je **zavrnil**. Razlogi za negativno odločitev so bili, da:

- v okviru delovanja zavoda vlagatelj ni izkazal aktivnih raziskovalnih projektov ali programov,
- vlagatelj ni izpolnjeval pogojev iz Meril za akreditacijo s področja kadrov,
- program ni bil ustrezno razvrščen v področja in discipline,
- študijski program po sestavi in vsebini študentom ne ponuja celovitega znanja ter jim ne omogoča doseganja postavljenih ciljev in načrtovanih kompetenc oziroma učnih izidov, glede na zahteve 1. standarda Meril za akreditacijo. Vstopni pogoji pri nekaterih predmetih ne dosegajo zahtevnosti stopnje študija, neustrezen predmetnik, pomanjkanje temeljnih predmetov,
- se pogoji za vključitev delo pri nekaterih predmetih ne skladajo z vpisnimi pogoji.

Svet agencije je vlogi za akreditacijo 2 študijskih programov **zavrgel**, ker je menil, da zanje ni pristojen. Ker je pritožbena komisija pritožbama ugodila, agencije poskuša z MIZŠ urediti postopek za akreditacije takšnih študijskih programov.

V postopkih, ki so bili začeti pred uvedbo institucionalne evalvacije, je svet agencije **podaljšal akreditacijo** 20 študijskim programom za nedoločen čas. Enemu študijskemu, ki je bil vložen v postopek še pred novelo ZViS iz leta 2016 akreditacije **ni podaljšal**, ker:

- študijski program v povezavi z metodološkima predmetoma ni bil sestavljen primerno tretjestopenjskemu doktorskemu študiju po 33. členu ZViS,

⁷ Merila za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol (Uradni list RS, št. 9/11)

⁸ Merila za evalvacijo višjih strokovnih šol (Uradni list RS, št. 21/18)

- znanstvenoraziskovalna aktivnost skozi projekte in programe ter objave ni bila kontinuirano izkazana skozi celotno akreditacijsko obdobje,
- za visokošolske učitelje iz tujine ni bil izveden postopek ugotavljanja ustreznosti naziva, pridobljenega v tujini; diplomanti doktorskega študija, katerih mentorji so bili izvoljeni na visokošolskih zavodih v tujini, so tako pridobili znanstveni naslov, ne da bi njihovi mentorji izkazovali ustrezno izvolitev v naziv.

Svet agencije je **podaljšal akreditacijo** 2 visokošolskima zavodoma in akreditiral 7 sprememb visokošolskih zavodov: 2 preoblikovanji visokošolskega zavoda in 5 sprememb lokacij.

Svet agencije je **zavrnil** 2 vloge za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda, in sicer:

- zaradi neustrezne kadrovske strukture in pomanjkljivih znanstvenoraziskovalnih referenc ustanoviteljev za področje, na katerem je želel visokošolski zavod akreditacijo,
- ker ustanovitelj ni izpolnjeval pogojev s področja vpetosti v okolje, ker ni predložil ustreznih strokovnih analiz o zaposlitvenih možnosti diplomantov, in področja delovanja visokošolskega zavoda, ker ni izkazal ustreznega strokovnega in razvojnega delovanja na področjih, s katerih bi visokošolski zavod opravljal izobraževalno in strokovno delo.

Vlogo za podaljšanje akreditacije so konec septembra 2019 vložile 3 univerze in 9 samostojnih visokošolskih zavodov.

Ustavitev postopka

V tem samoevalvacijskem obdobju se je pojavil trend umika vlog iz postopkov, kar je imelo za posledico ustavitve postopkov. Vlagatelji so namreč v petih postopkih umaknili vloge za akreditacijo študijskega programa, in sicer po tem, ko je bilo na seji sveta ugotovljeno, da pogoji oziroma standardi kakovosti iz Meril za akreditacijo niso v celoti izpolnjena.

Enkrat se je zaradi umika vloge ustavil postopek preoblikovanja visokošolskega zavoda.

Enkrat se je postopek podaljšanja akreditacija visokošolskega zavoda ustavil, ker je zavod prenehal delovati.

Regulirani poklici

Po nekaj izvedenih postopkih je agencija ugotovila, da ministrstva niso zadosti seznanjena s svojimi pristojnostmi, ki jih imajo po ZViS. V ta namen je ministrstvom predlagala, da pripravijo in javno objavijo kriterije, po katerih bodo presojali, ali bodo podali soglasje k študijskemu programu ali ne. Na predloge agencije se ministrstva ne odzivajo, zato bo morala agencija temu področju v prihodnje posvetiti še več pozornosti.

6.4 Odločitve v evalvacijskih postopkih

Izredna evalvacija visokošolskega zavoda ali študijskega programa:

Svet agencije je v tem samoevalvacijskem obdobju prejel 8 pobud za izvedbo postopka izredne evalvacije.

Svet agencije je glede pobud odločal sledeče:

- v enem primeru je študijski program umestil v Načrt evalvacije vzorca študijskih programov za leto 2019;
- v enem primeru je uvedel izredno evalvacijo 2 študijskih programov, pri čemer je v nadaljevanju postopka ustavil postopek uvedene izredne evalvacije za 1 študijski program, saj je ugotovil, da zavod enega izmed programov ni izvajal;
- v treh primerih postopka izredne evalvacije ni uvedel. Pri dveh pobudah je svet agencije po odzivu visokošolskega zavoda odločil, da upravičen sum večjih in sistematičnih pomanjkljivosti ni podan, druga pobuda pa se je nanašala na problematiko, ki vi v pristojnosti agencije.

Tri pobude je svet agencije posredoval visokošolskim zavodom. Odziva na dve pobudi, svet agencije do konca leta 2019 še ni prejel. Odziv na eno pobudo pa je visokošolski zavod že poslal, zato bo svet agencije o pobudi odločal v prihodnjem letu.

Evalvacije vzorca študijskih programov:

Novela ZViS iz leta 2016 je odpravila programske evalvacije in uvedla postopek evalvacije vzorca študijskih programov. Ta evalvacijski postopek se ne konča z odločbo, ampak s priporočili visokošolskemu zavodu. Agencija je v načrt evalvacije vzorca za leto 2019 vključila študijske programe, ki jim pred tem akreditacija še ni bila podaljšana, ter za študijske programe, ki imajo dislocirane enote zunaj Slovenije. Visokošolski zavodi so bili s kriteriji izbire seznanjeni in so imeli možnost podati pripombe na predlagan načrt. Načrt evalvacije vzorca študijskih programov je svet agencije sprejel na svoji 133. seji.

Do konca leta 2019 je svet agencije obravnaval 12 študijskih programov, ki so bili vključeni v vzorec. Ker je v štirih postopkih ugotovil večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti, je visokošolskim zavodom določil rok, do katerega morajo svetu agencije poročati o izvedenih ukrepih, ki so bili del priporočil. Če večje pomanjkljivosti ali neskladnosti ne bi bile odpravljene, bi svet agencije skladno z a51.t členom ZViS odločal o izvedbi izredne evalvacije študijskega programa. V enem postopku se je to zgodilo, zato je svet agencije visokošolski zavod ponovno pozval k podrobnemu odzivu na ugotovljene neskladnosti. Po prejemu poročila in dokazil visokošolskega zavoda, se je postopek zaključil.

Svet agencije je na 143. seji potrdil Načrt evalvacije vzorca za leto 2020. V načrt je vključil študijske programe, ki še niso bili v postopku podaljšanja akreditacije, ter skupne študijske programe in programe, ki se izvajajo preko pogodb za izvajanje visokošolskega transnacionalnega izobraževanja (v nadaljevanju: VTI).

6.5 Pritožbeni postopki

Pritožbena komisija se je v letu 2018 sestala na treh sejah, na katerih je odločila o šestih zadevah. V letu 2019 se je sestala dvakrat, odločila je o dveh zadevah.

Pregled odločitev pritožbene komisije:

Leto	Število zavrženih vlog oziroma negativnih odločitev sveta agencije	Število pritožb na pritoženi komisiji	Število ugodenih pritožb (vrnitev v ponovno odločanje)	Število zavrženih pritožb
2016	12	3	0	3
2017	3	1	0	1
2018	8	6	5	1
2019	4	2	1	1

Pritožbena komisija je v letu 2018 trikrat odločala o pritožbah zoper sklepe sveta agencije, s katerimi se je ta izrekel za nepristojnega za odločanje. V vseh treh primerih je odločila, da je pritožba utemeljena, in da je podana pristojnost sveta agencije, da o zadevi odloči. V dveh primerih je zapisala, da naj, če meni, da je to potrebno, svet agencije sprejme oziroma spremeni merila, po katerih odloča. Svet agencije o teh dveh zadevah v ponovnem postopku še ni odločal, gre pa za vprašanje pristojnosti za odločanje o akreditaciji študijskih programov mednarodne zveze univerze (EMUNI). Za ureditev podlage za odločanje je agencija v dogovoru z MIZŠ predlagala spremembo ZViS, ki je v postopku spreminjanja.

V eni od zadev je pritožbena komisija odločala trikrat: prvič je zadevo vrnila v ponovno odločanje svetu agencije zaradi nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja z navodili, ki naj jih svet agencije pri ponovnem odločanju upošteva (presoditi vse pripombe in dopolniti poročilo skupine strokovnjakov), drugič je zadevo ponovno vrnila v obravnavo svetu agencije, da ugotovi pravilno in popolno dejansko stanje, in mu naložila, da ji po opravljenih dejanjih zadevo vrne. Po prejemu dopolnjene zadeve odločila, da je pritožba utemeljena in zadevo ponovno vrnila svetu agencije in mu naložila, naj ob ponovnem odločanju podrobno pregleda dopolnjeno končno poročilo skupine strokovnjakov in odgovor na poziv sveta agencije ter preveri, če je skupina strokovnjakov resnično dovolj natančno in skrbno pregledala podatke, ki so predmet pritožbe.

Razlog, da je vlagatelj v istem postopku dvakrat vložil pritožbo, je bilo nepopolno ugotovljeno dejansko stanje s strani skupine strokovnjakov. Ti morajo v končnem poročilu presoditi vse pripombe vlagatelja, kar pomeni, da morajo ugotoviti, ali so standardi in merila izpolnjeni in utemeljiti, zakaj ne. Pritožbena komisija je ugotovila, da ti svojega dela niso ustrezno opravili, zato je po navodilu pritožbene komisije svet agencije zadevo vrnil skupini strokovnjakov, ki je nato dopolnila svoje poročilo.

Vlagatelji v letu 2018 niso vložili pritožbe zoper dve negativni odločitvi sveta agencije, v letu 2019 pa so vložili pritožbo zoper vsako negativno odločitev sveta agencije. Primerjava z letoma 2016 in 2017 kaže na povečanje števila pritožb v zadnjih dveh letih. Eden izmed razlogov je zagotovo ta, da v letu 2017 zaradi priprave novih meril, usklajenih s spremenjenim ZViS iz leta 2016, ni bilo mogoče vlagati vlog v akreditacijskih postopkih, odločitev sveta agencije je bilo zato manj in posledično manj pritožb.

Ugotavljamo, da nekateri strokovnjaki dejanskega stanja ne ugotovijo dovolj natančno in ne presodijo vseh pripomb vlagatelja. Agencija mora zato več pozornosti posvetiti usmerjanju in spremljanju strokovnjakov pri pripravi poročil, kar je naloga strokovnih delavcev, ki vodijo postopke, ter agencije na usposabljanjih in posvetih, ki so namenjeni strokovnjakom.

Svet agencije je odločal tudi o zahtevi za izločitev strokovnih delavcev iz postopka podaljšanja akreditacije 4 visokošolskih zavodov iz razloga pristranskosti. Svet agencije je zahtevo kot neutemeljeno zavrnil, vlagatelj se je pritožil, o pritožbi bo odločala pritožbena komisija.

Svet agencije je obravnaval tudi predlog za obnovo postopka podaljšanja akreditacije študijskega programa, ki ga je sprva zavrgel kot nedovoljenega, a je pritožbena komisija po vloženi pritožbi ugotovila, da mora svet agencije o njem odločiti. Svet agencije je obnovo dovolil, visokošolski zavod bil pozvan k predložitvi dokazil, postopek se še ni zaključil.

6.6 Skupine strokovnjakov

Agencija skladno z ZViS vodi register strokovnjakov, v katerega so vpisani slovenski strokovnjaki agencije, ki sodelujejo v postopkih akreditacije in zunanje evalvacije.

Marca 2018 je svet agencije sprejel nova Merila za strokovnjake Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljevanju: Merila za strokovnjake), ki spreminjajo pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za vpis v register strokovnjakov, ter postopek njihovega izobraževanja.

Svet agencije je v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih imenoval 82 skupin strokovnjakov.

V register strokovnjakov je svet agencije v tem samoevalvacijskem obdobju vpisal 30 novih strokovnjakov. 19 strokovnjakov je bilo po preteku petih let v register ponovno vpisanih, 17 pa jih ni izpolnjevalo pogojev za vnovični vpis, predvsem zato, ker se niso udeleževali posvetov in usposabljanj oziroma ker niso sodelovali pri presojah.

Zaradi deficitarnosti posameznih področij v registru strokovnjakov je svet agencije objavil 2 javna poziva za vpis strokovnjakov v register, in sicer januarja in septembra 2019. Tudi po zaključenih javnih pozivih v registru še vedno primanjkuje strokovnjakov s področja prava.

V registru agencije je trenutno vpisanih 195 strokovnjakov, od tega 16 študentov.

Agencija je v zadnjem samoevalvacijskem obdobju izvedla 6 izobraževanj za strokovnjake, zadnji je bil novembra 2019 posvet za strokovnjake s poudarkom na presojanju standardov kakovosti in izmenjavi dobrih praks pri pisanju akreditacijskih in evalvacijskih poročil.

6.7 Vrste postopkov v skladu z merili za mednarodno sodelovanje

V skladu z Merili za mednarodno sodelovanje pri visokošolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 69/17; v nadaljevanju: Merila za mednarodno sodelovanje) agencija odloča o

1. akreditacijah skupnih študijskih programov slovenskih in tujih visokošolskih zavodov (v nadaljevanju: mednarodni skupni študijski program),
2. prigrasitvah v tujini akreditiranih mednarodnih skupnih študijskih programov,
3. vpisu pogodbe o VTI v javno evidenco,
4. o prigrasitvah študijskih programov mednarodne zveze univerz.

Akreditacija mednarodnega skupnega študijskega programa se opravi takrat, kadar ga slovenski visokošolski zavod namerava izvajati skupaj s tujim visokošolskim zavodom, ki ni akreditiran pri agencijah s seznama EQAR. Tak program se presoja po standardih kakovosti po področij presoje iz 17. in 18. člena Meril za akreditacijo (sestava in vsebina študijskega programa ter zasnova izvedbe študijskega programa).

Če namerava visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji izvajati študijski program s tujim visokošolskim zavodom, ki je akreditiran pri agenciji, ki je na seznamu EQAR, in je akreditacijo tega programa opravila agencija s seznama EQAR, se tak program pri agenciji prigrasi.

VTI se lahko izvaja ali organizira na podlagi pogodbe VTI ali brez pogodbe.

Pogoje za prigrasitev študijskih programov mednarodne zveze univerz določa osmi in deveti odstavek 32. člena ZViS.

V tem samoevalvacijskem obdobju je svet agencije akreditiral 1 mednarodni skupni študijski program in v javno evidenco VTI vpisal eno pogodbo o izvajanju visokošolskega transnacionalnega izobraževanja.

V vzorec študijskih programov, ki bodo evalvirani v letu 2020 so vključeni mednarodni skupni študijski programi in VTI.

7. NOTRANJA KAKOVOST AGENCIJE

Maja 2019 je agencija spremenila Poslovnik kakovosti predvsem na področjih izboljšanja komuniciranja z deležniki. Določena je bila vključitev deležnikov v postopke samoevalvacije in razširitev sestave samoevalvacije skupine s članom sveta agencije in predstavniki zunanjih deležnikov. S samoevalvacijsko anketo 2019 je agencija preverila mnenje deležnikov o različnih področjih delovanja agencije.

Vodenje agencije

Že v prejšnjem samoevalvacijskem obdobju je bila ugotovljena potreba po **reorganizaciji agencije** z uvedbo novega sektorja. Ta je bila dokončno realizirana septembra 2018. S spremembo sistemizacije so bili zaposleni razporejeni v tri sektorje: sektor za kakovost, sektor za splošne zadeve in na novoustanovljeni sektor za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije. Sistemizirano je bilo delovno mesto namestnika direktorja. Septembra 2018 je bil zaposlen informatik. Pripravljen je bil pregled nalog po sektorjih, določene so bile vodje sektorjev, ki neposredno določajo naloge zaposlenih v svojem sektorju. Ker pa je del nalog, ki jih opravlja agencija, medsebojno povezan (akreditacijski in evalvacijski postopki, samoevalvacija agencije, sodelovanje v delovnih skupinah idr.), zaposleni med sabo sodelujejo in opravljajo tudi naloge, ki so zunaj njihovega sektorja.

Rezultati ankete zadovoljstva in integritete zaposlenih (september 2019) so pokazali, da sta dve tretjini zaposlenih zadovoljni z reorganizacijo, ki naj bi pozitivno vplivala na delo agencije. To se kaže predvsem pri natančneje določenih zadolžitvah posameznih zaposlenih, večji povezanosti med zaposlenimi, boljšem pretoku informacij, ki so pomembne za posameznikovo delo, in večji preglednosti nad delom agencije. Po drugi strani ima agencija še nekaj prostora za izboljšavo, saj zaposleni niso zadovoljni z načinom dela, po katerem še vedno opravljajo delo, ki spada v drug sektor, navodila za delo dobivajo tako od vodje svojega in drugega sektorja kot tudi neposredno od direktorja, neposredno nadrejeni vodja pa nima celotnega pregleda nad njihovim delom in obremenitvami.

Vodstvo je uvedlo **tedenske kolegije**, na katerih se direktor, namestnica direktorja in vodje sektorjev seznanijo z novostmi s področja dela in preučujejo pomembna vprašanja, povezana z delom agencije. Zapisniki kolegijev so sicer posredovani vsem zaposlenim, a zaposleni menijo, da vsebujejo premalo informacij. Po kolegiju so po potrebi sklicani tudi sestanki vodij in zaposlenih po posameznih sektorjih, kjer vodja zaposlenim poroča o vsebini kolegija. Konec avgusta 2019 so bili uvedeni tedenski tematski sestanki, na katerih zaposleni poročajo o aktualnih vsebinah s področja dela agencije in o dogodkih, ki so se jih udeležili.

Agencija nadaljuje **umerjanje dela**. V ta namen so organizirani sestanki, na katerih strokovni delavci, ki sodelujejo na posameznem področju, razrešujejo morebitne dileme in vprašanja, ki se pojavijo pri njihovem delu. V povezavi s tem je agencija že nekajkrat MIZŠ zaprosila za razlago posameznih določb ZViS, ki so pomembne za pravilno delo agencije. Razlage zakona, pa tudi tolmačenja meril sveta agencije so objavljene na [spletni strani agencije](#). Naveden način umerjanja dela se je izkazal za pozitivnega, kar opažajo tudi deležniki. Anketiranci so namreč zelo visoko ocenili strokovne delavce, sploh njihovo delo v skladu s predpisi. Visoko sta bila ocenjena svetovanje in strokovnost pri delu ter nekoliko nižje, a še vedno visoko (3,6) usklajenost in poenotenost pri delu.

V anketi zadovoljstva in integritete smo zaposlene vprašali, ali so dovolj dobro **seznanjeni z informacijami**, ki se tičejo njihovega dela. Dve tretjini zaposlenih sta dobro informirani, na drugi strani pa tretjina zaposlenih meni, da informacije niso ustrezno podane. Zaradi razdelitve dela na sektorje in prepletenosti dela več sektorjev zaposleni menijo, da na določenem sektorju niso seznanjeni z aktualnimi pomembnimi nalogami drugega sektorja.

Ugotavljamo, da so se z reorganizacijo agencije utrdile in okrepile nekatere dejavnosti, ki prej niso bile tako dobro organizirane in razvite (mednarodno sodelovanje, informatizacija, idr.). Okrepila sta se pregled in nadzor nad vodenjem akreditacijskih in evalvacijskih postopkov. Po drugi strani več zaposlenih še naprej opravlja delo, ki sodi v področje več ali celo vseh sektorjev. Zaradi tega je treba okrepiti sodelovanje vodij sektorjev ter spremljanje dejavnosti, ki so razpršene po več sektorjih.

Z uvedbo sektorjev se je vodstvo agencije strukturiralo piramidno. Prednost te spremembe je večji pregled vodstva nad delom agencije, priložnost za izboljšanje pa je zagotoviti večjo avtonomijo zaposlenih in povečati njihovo vključenost v sprejemanje odločitev (politik, načrtov in predpisov). Strokovne in praktične izkušnje vseh zaposlenih so namreč za razvoj agencije ključnega pomena.

Zaradi razdelitve kolektiva je poleg tega občasno moten pretok informacij med sektorji, ki lahko slabo vpliva na usklajenost in enotnost dela. Reorganizacija še ni prinesla bistvenega napredka pri analitski dejavnosti agencije, ki je ostala sporadična. Najnovejša napoved spremembe sektorja za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije, od katerega se bo odcepil samostojni sektor za analize, pa obeta utrditev in ustaljen razvoj te dejavnosti.

Ocenjujemo, da ima agencija še precej rezerve pri izboljšanju informiranosti zaposlenih, predvsem na področju vodenja postopkov. Predlagamo, da se na začetku vsakega tematskega sestanka obravnavajo teme, ki so bile obravnavane na kolegiju, da bodo zaposleni bolj obveščeni in imeli več možnosti sodelovanja pri sprejemanju pomembnih odločitev.

V tem samoevalvacijskem obdobju je vodstvo veliko pozornosti namenilo **usklajevanju odprtih vprašanj med različnimi deležniki** (akreditacija članice univerze, iskanju rešitev za študente v primeru, da se visokošolskemu zavodu ne podaljša akreditacija, akreditacija lastnih študijskih programov mednarodne zveze univerz, ipd.). Za nekatera vprašanja so bile dogovorjene rešitve, nekaj pa je še odprtih. Ta nerešena vprašanja so tudi eden izmed razlogov za pripravo samostojnega **zakona o agenciji**, ki ga je agencija pripravljala večji del leta 2019. Ideja za samostojen zakon je nastala predvsem zaradi želje, da bi poenostavili postopke in jih poskusili vsaj delno izvzeti iz ZUP, večje avtonomije agencije in širitve njene pristojnosti v zvezi z mednarodnim sodelovanjem. Osnutek zakona je bil pripravljen poleti, nato so se začele pripravljati obrazložitve posameznih členov. Po pogovoru s predstavniki MIZŠ decembra 2019 je bilo dogovorjeno, da se vsebino zakona o agenciji poskuša vključiti v novelo ZViS, če pa to ne bo mogoče, bo agencija predlagala sprejem samostojnega zakona o agenciji.

Ideja o posebnem zakonu o agenciji je naletela na pozitiven odziv pri različnih deležnikih. Ker bi bile vse določbe, ki urejajo delo agencije zbrane na enem mestu, bi bil zakon bolj pregleden. Enostavneje bi bilo doseči tudi morebitne systemske spremembe, ki so težje izvedljive ob spremembah ZViS. Glede na zadnji dogovor s predstavniki MIZŠ, bo treba v prihodnjem letu poskusiti spremeniti določbe ZViS, ki se nanašajo na agencijo, če to ne bo uspelo, pa predlog zakona o agenciji vložiti v zakonodajni postopek.

Kot že v prejšnjih samoevalvacijskih obdobjih se je tudi v letih 2018 in 2019 agencija ukvarjala s težavami glede **poslovnih prostorov** (pogosti vdori vode). V januarju 2019 se je s problematiko najemnih prostorov seznanil tudi svet agencije. Vodstvo agencije je lastnika opozorilo, naj predloži sanacijski načrt in agenciji redno poroča o opravljenih sanacijah.

Ugotavljamo, da je bilo delo zaposlenih večkrat moteno. Glede na plan sanacije, ki naj bi se realiziral v daljšem časovnem obdobju, in dejstvo, da bo najemna pogodba potekla jeseni 2021, predlagamo vodstvu, da pravočasno prične aktivnosti za najem drugih ustreznih prostorov, kamor se bi agencija preselila po poteku trenutno veljavne najemne pogodbe. Pri iskanju novih prostorov naj se smiselno upošteva predloge in morebitne želje zaposlenih, da bo delo potekalo v prostorih, v katerih se bodo zaposleni dobro počutili.

Kadri

Skladno s sprejetim kadrovskim načrtom je na agenciji 20 zaposlenih: direktor, namestnica direktorja, 7 zaposlenih v sektorju za kakovost, 6 zaposlenih v sektorju za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije ter 5 zaposlenih v sektorju za splošne zadeve.

Agencija je v skladu s poročilom ENQA avgusta 2018 sprejela **Načrt razvoja kadrov**. V ta namen je bila avgusta 2018 med zaposlenimi opravljena anketa, ki je pokazala njihove želje in potrebe po strokovnem razvoju in izobraževanju, pa tudi zadovoljstvo s preteklim strokovnim razvojem.

V letih 2018 in 2019 so se zaposleni udeležili 41 izobraževanj, usposabljanj, delavnic in posvetov doma in v tujini. O udeležbi na posameznih dogodkih redno poročajo na skupnih sestankih. Zaposleni imajo možnost tudi med letom samoiniciativno voditi sektorja in direktorju izraziti želje in ambicije glede dela in strokovnega razvoja. Vsako leto se izvede tudi anketa za pripravo načrta izobraževanja za prihodnje leto, v kateri zaposleni navedejo svoje predloge glede strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Predlogi se realizirajo upoštevaje razpoložljiva finančna sredstva, ki so se v letu 2019 v primerjavi s prejšnjim letom precej povečala.

Rezultati ankete med zaposlenimi potrjujejo, da se na tem področju čutijo bolj upoštevane in so z možnostmi izobraževanja, ki jih imajo, zadovoljni. Direktor agencije je zelo naklonjen usposabljanju in izobraževanju zaposlenih in jih spodbuja, da si pridobijo višjo izobrazbo. Eden od zaposlenih je že zaključil magistrski študij, dve zaposleni pa se še šolata.

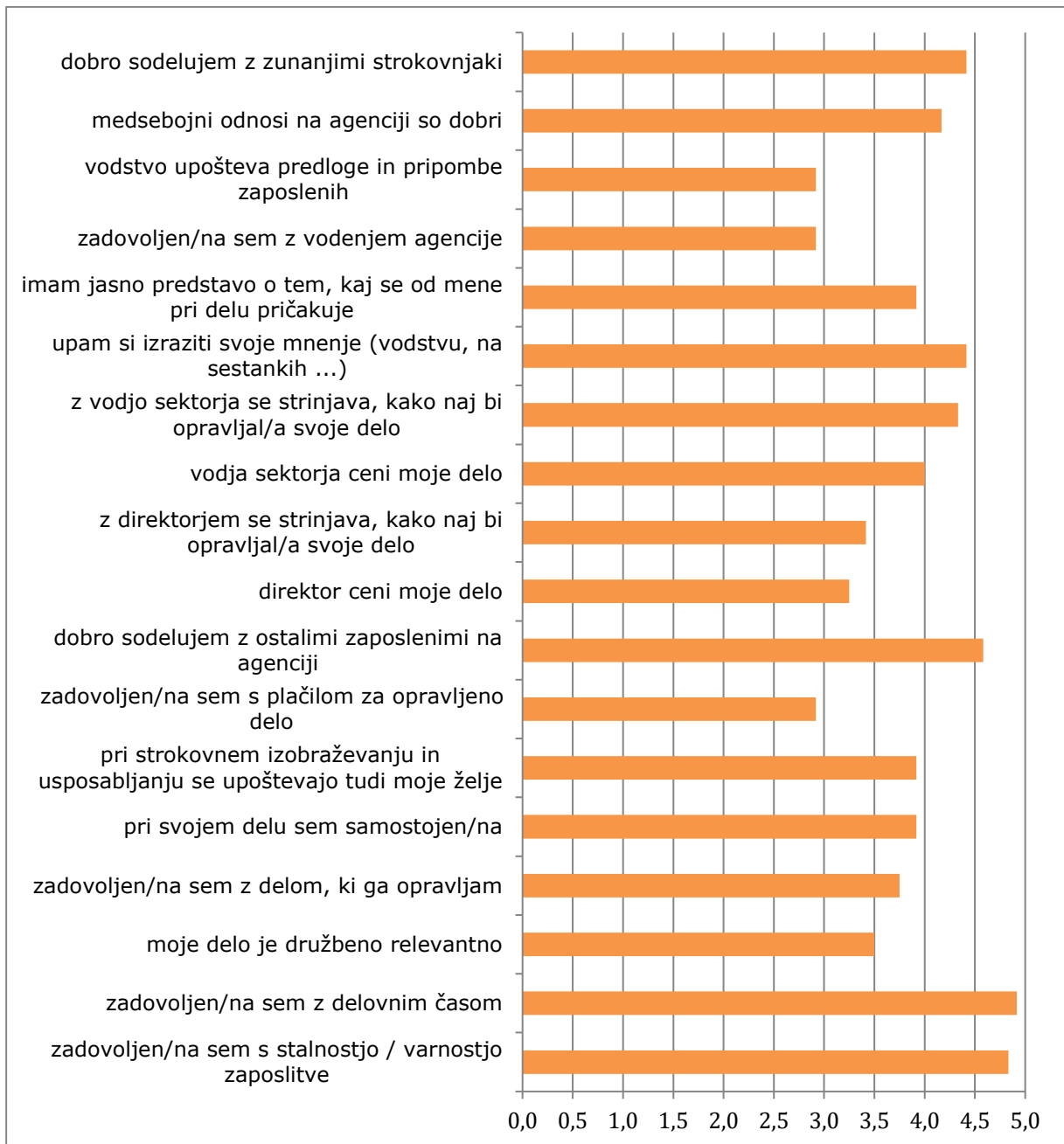
Agencija je v Načrtu razvoja kadrov zapisala namero, da želi zaposlene zaposliti na delovna mesta, ki ustrezajo njihovi pridobljeni izobrazbi. Tudi zaradi tega je bila konec leta 2019 spremenjena sistemizacije, ki uresničuje zapisano namero. Sprememba bo postopoma udejanjena prihodnje leto.

Strokovnost strokovnih sodelavcev opazijo tudi deležniki, saj so jih pohvalili glede odzivnosti v vseh fazah postopka, organizacije obiskov, stikov z deležniki in njihovega korektnega pristopa k problematiki. Dobri rezultati anket kažejo na izboljšanje strokovnega dela agencije.

Z anketo smo preverjali tudi zadovoljstvo zaposlenih. Analiza ankete o zadovoljstvu in integriteti je pokazala splošno zadovoljstvo zaposlenih z delom, najbolj zadovoljni so z delovnim časom, varnostjo zaposlitve, dobrimi odnosi med zaposlenimi, možnostjo izražanja svojega mnenja ter vpliva na delo. Nekoliko manj so zadovoljni z vodenjem agencije ter upoštevanjem pripomb, ki jih zaposleni daje vodstvu, in plačilom za delo.

Graf 1: Ocena zadovoljstva zaposlenih.

Iz rezultatov ankete o zadovoljstvu in integriteti pa tudi iz pogovorov med zaposlenimi je zaznati opažanja strokovnih delavcev, da niso popolnoma samostojni pri vodenju postopkov. Nanje po njihovem mnenju vplivata tako vodja sektorja kot direktor. Izpostavljamo, da mora biti oseba, ki vodi postopek, samostojna pri svojem delu, pri čemur pa mora upoštevati navodila nadrejenega, ki se tičejo poenotenja dela, ter roke in postopkovnik.

Glede na naravo problema predlagamo, da to obravnava delovna skupina za integriteto agencije.

Ker se agencija zaveda pomena usklajevanja poklicnega in družinskega življenja svojih zaposlenih, ter želi povečati njihovo motivacijo in pripadnost, se je prijavila na poziv za

pridobitev [certifikata družini prijazno podjetje](#). Pogodba je bila podpisana novembra 2019, aktivnosti pa se bodo pričele v letu 2020.

Letni razgovori v tem samoevalvacijskem obdobju niso bili izvedeni. Ker gre za pomemben instrument ugotavljanja zadovoljstva, motivacije in načrtov zaposlenih v preteklem in prihodnjem letu, bi ga bilo koristno ponovno uvesti. Glede na prepletenost in povezanost dela sektorjev agencije bo treba doreči način izvedbe letnih razgovorov, saj neposredno nadrejeni, ki naj bi opravil razgovor z zaposlenim, večkrat nima v celoti pregleda nad njegovim delom, ker mu naloge dodeljuje tudi neposredno direktor ali pa vodja drugega sektorja. Predlagamo, da letne razgovore z zaposlenimi opravi direktor, po potrebi pa ga lahko izvede še vodja sektorja. Vodstvu prav tako predlagamo, da uvede alternativne mehanizme nagrajevanja zaposlenih oziroma spodbujanja motivacije, npr. dodatna izobraževanja ipd.

V tem samoevalvacijskem obdobju je bilo **spremenjenih nekaj notranjih aktov agencije**, ki urejajo organizacijo dela in nekatere pravice zaposlenih (spremenjen delovni čas – možnost zgodnejšega prihoda na delo in poznejšega odhoda z dela, načrt razvoja kadrov, pravilnik za sklepanje pogodb, idr.). Predloge za spremembo so zaposleni dajali in o njih razpravljali na skupnih sestankih. Predlogi so bili usklajeni tudi s sindikatom. Rezultati anket kažejo, da so zaposleni s spremembami zadovoljni.

Leto 2018 in 2019 je zaznamovala nova evropska zakonodaja na področju varstva osebnih podatkov, zaradi katere je agencija začela intenzivno preverjati in usklajevati varovanje osebnih podatkov. Omogočila je več izobraževanj zaposlenih in članov sveta, poskrbela za ustrezno varovanje prostorov (protipožarni alarm, protivlomni alarm, dosledno zaklepanje omar z dokumenti, klimatizirala server sobo ter zamenjala strežnik s programsko opremo za preverjanje sledljivosti). Nekateri izmed ukrepov še niso v celoti udejanjeni, zato ocenjujemo, da se bodo nadaljevali v letu 2020.

Agencija redno skrbi tudi za **promocijo zdravja na delovnem mestu**. V ta namen je bila v letu 2018 izvedena anketa, s katero so zaposleni imeli možnost izraziti svoje zadovoljstvo in želje glede aktivnosti. V tem samoevalvacijskem obdobju je bilo izvedenih 13 aktivnosti (skupno čiščenje hladilnika, odnašanje papirja v zbiralnik, športni dan - izlet na Primorsko, pohod na Rožnik, skupen zdrav obrok, košara sezonskega sadja, izlet po Ljubljani idr.).

Promocija skrbi za zdravje, ki jo je agencija organizirano uvedla pred nekaj leti, je na agenciji dobro sprejeta. Aktivnosti skupine za promocijo zdravja ocenjujemo za koristne in spodbudne za krepitev dobrega počutja zaposlenih. Ker je dobro počutje na delovnem mestu ključno za zadovoljstvo in dobre odnose tako med zaposlenimi kot med vodstvom in zaposlenimi, predlagamo, da se aktivnosti v to smer nadaljujejo in da se temu področju posveti vedno več pozornosti. Tudi uvedba ukrepov, ki k temu pripomorejo (fleksibilen delovni čas, ukrepi za pridobitev certifikata Družini prijazno podjetje ipd.), omogoča večje zadovoljstvo zaposlenih in motivacijo za uspešno delo.

Finančni viri

V skladu z 51.m členom ZViS se sredstva za delovanje agencije v celoti zagotavljajo iz integralnih sredstev. Na leto je za njeno delovanje zagotovljenih okrog 1.350.000 evrov (v letu 2020 okrog 1.457.000 evrov).

Kot proračunski uporabnik je agencija zavezana h gospodarnemu, racionalnemu in transparentnemu ravnanju s proračunskimi sredstvi. Pregledu delovanja agencije je namenjena tudi notranja revizija, ki jo mora agencija opraviti vsaka tri leta. Postopek izbire izvajalca se je pričel jeseni 2019, v začetku decembra je bil izbran zunanji izvajalec notranjega nadzora, ki mora pregled in poročilo o opravljeni notranji reviziji pripraviti do konca februarja 2020.

Ocenjujemo, da proračunska sredstva v celoti zadoščajo za nemoteno opravljanje vseh dejavnosti agencije.

Svet agencije

Svet agencije je na 129. seji uvedel točko **tematskih razprav** na svojih sejah, tako je praviloma na vsaki seji obravnaval novo temo oziroma problematiko, ki so jo predstavili bodisi zunanji izvajalci bodisi zaposleni v agenciji.

Ker se na ta način spodbuja sodelovanje med zaposlenimi in člani sveta, se je ta novost pokazala kot dobro sprejeta. Člani sveta so tako bolj seznanjeni z delom strokovne službe, predstavljene so jim analize, ki pripomorejo h konsistentnosti odločitev in poenotenju postopkov.

Na 132. seji je svet agencije ukinil **komisijo za izredne evalvacije**, ki je do tedaj presojala prejete pobude za izredno evalvacijo. Pobude se namesto komisiji po novem odstopijo poročevalcu sveta agencije ter se jih posreduje zadevnemu visokošolskemu zavodu v odziv. Na podlagi odziva zavoda svet agencije odloči o (ne)uvedbi postopka izredne evalvacije, ali pa predmetni študijski program uvrsti v evalvacijo vzorca študijskih programov, ki jih bo presojal v tem obdobju.

Komisijo je svet agencije ukinil zaradi optimizacije postopkov. Vprašanje pa je, če je bila to zadosti utemeljena odločitev. Pred ukinitvijo je namreč komisija presodila pobude za izredno evalvacijo in svetu agencije predlagala nadaljnje postopanje. Po novem pa je to naloga poročevalca sveta agencije, ki v sodelovanju s strokovno službo agencije predlaga svetu agencije nadaljnje postopanje. Odgovornost je torej preložena na posameznega člana sveta agencije in strokovne delavce ter vodstvo agencije, kar se z vidika neodvisnosti in možnosti vplivanja na postopek ne zdi razumna odločitev. Svetu agencije predlagamo, da presodi smotrnost te odločitve glede na pomembnost obravnavane tematike in morebiti v presojo smotrnosti pobude za izredno evalvacijo vključi še člana sveta – študenta.

Aprila 2018 je svet agencije zaradi uskladitve s spremenjenim ZViS sprejel **spremembo Poslovnika o delu sveta agencije**. Dodane oziroma spremenjene so bile določbe o vlogi poročevalca, o izločitvi članov sveta agencije v primeru povezanosti z vlagateljem, o dopisni seji, nekoliko spremenjeno pa je bilo tudi plačilo strokovnjakov. Poslovnik je bil nato dopolnjen oziroma spremenjen še trikrat. Najpomembnejša sprememba je, da mora član sveta agencije v primeru nestrinjanja z ugotovljenimi pomanjkljivostmi v končnem poročilu gradivu za sejo predložiti pisno utemeljitev svojega stališča. Po omenjeni določbi poslovnika so se člani sveta agencije ravnali že nekajkrat. Odločitev sveta agencije mora biti namreč oprta na merila oziroma določbe zakona, pisna utemeljitev stališča sveta agencije v primeru drugačne odločitve od ugotovitev skupine strokovnjakov pa je olajšala tudi pisanje obrazložitvev odločb.

Ocenjujemo, da je sprememba poslovnika dosegla svoj namen. Razprave na sejah sveta agencije so tako bolj vsebinske in utemeljene. Če pride do nasprotnih stališč, se zadeva preloži na naslednjo sejo, ko se ponovno obravnava tudi s pripravljenimi pisnimi utemeljitvami. Posledica tega je tudi večje število ustavljenih postopkov, saj so vlagatelji pred naslednjo sejo vlogo iz postopka umaknili. Omenjeno ima za posledico manj negativnih odločitev sveta agencije, visokošolskim zavodom pa daje možnost, da vlogo na novo ustrezno pripravijo in jo ponovno vložijo v postopek akreditacije. Po drugi strani pa umik vlog iz akreditacijskih postopkov povzroča stroške v postopku, ki so v breme agencije. Zaradi navedenega bi bilo smotrno razmisliti o spremembi financiranja akreditacijskih postopkov, da bi bili stroški strokovnjakov v primeru umika vloge breme vlagatelja. Podobno bi bilo treba urediti tudi druge primere, ko ima sprememba zahtevka vlagatelja za agencijo dodatne finančne posledice.

Člani sveta agencije so bili 94-krat izločeni iz postopkov. To je posledica dopolnitve Poslovnika o delu sveta agencije, s katero so določeni primeri, ko član sveta agencije mora biti izločen, in zaradi katere se pri pripravi gradiva za sejo sveta agencije vnaprej preveri, če je pri katerem od članov sveta agencije morebiti podan razlog za izločitev.

Samoevalvacijska anketa 2019 je pokazala nekoliko nižje ocenjeno nepristranskost vodenja agencije (3,3). Višje ocenjeni sta neodvisnost in transparentnost, inkluzivnost ter uspešnost in učinkovitost, najvišjo oceno pa je dobila strokovnost vodenja (3,6). Agencija je tudi na podlagi teh rezultatov nameravala novembra 2019 za zaposlene, člane sveta agencije in pritožbene komisije organizirati izobraževanje Komisije za preprečevanje korupcije na temo integritete. Izobraževanje je bilo zaradi bolezni predavateljice predstavljeno na začetek leta 2020. Pri ozaveščanju in opozarjanju na morebitne dejavnike tveganja ima na agenciji pomembno vlogo delovna skupina za načrt integritete, ki se večkrat letno sestane in obravnava predmetno tematiko. Ukrepe in poročilo o izvedenih ukrepih iz načrta integritete redno posreduje Komisiji za preprečevanje korupcije.

Ker rezultatov ankete, povezanih z integriteto, delovna skupina še ni obravnavala, predlagamo, da se čimprej sestane in pripravi morebitna izhodišča za izobraževanje in morebitne nadaljnje ukrepe.

Zunanji deležniki

Agencija je s samoevalvacijsko anketo 2019 preverjala tudi zadovoljstvo deležnikov z različnih vidikov delovanja agencije. Rezultati analize anket so pokazali, da so deležniki zadovoljni z vsebinami, ki jih agencija ponuja na dogodkih, kot so usposabljanja, posveti, konference. Menijo, da agencija upošteva pričakovanja, pobude in pravice deležnikov, ostaja pa priložnost za krepitev sodelovanja s predstavniki širše intelektualne ali kulturne skupnosti. Te pripombe se nanašajo predvsem na krepitev sodelovanja z visokošolskimi knjižnicami in akademsko skupnostjo ter komisijami za kakovost na zavodih in šolah.

Tudi v ta namen je agencija novembra 2019 organizirala posvet za komisije za kakovost in posameznike, ki se na visokošolskih zavodih in višjih strokovnih šolah ukvarjajo s samoevalvacijo. Posvet je bil dobro sprejet, udeleženci so izrazili željo po več podobnih posvetih in izobraževanjih, na katerih bi imeli možnost izmenjave dobrih praks.

Iz pisnih pripomb anketirancev samoevalvacijske ankete izhaja, da si želijo agencijo, ki bi prisluhnila dejanskim problemom visokega in višjega šolstva in omogočala boljše razumevanje stanja različnih znanstvenih disciplin ter bila boljše prepoznana zlasti med študenti. Med konkretne priložnosti za izboljšanje delovanja agencije spadajo po mnenju respondentov večanje uporabnosti in praktičnosti vsebin študijskih programov ter preverjanje skladnosti vsebine za potrebe trga, večanje sodelovanja s tujimi agencijami, uporabniku prijaznejši obrazci za vloge, razvoj kadrov na vseh stopnjah (predvsem strokovnjakov, strokovnih delavcev in tudi učiteljev na zavodih in šolah skupaj s preverjanjem postopkov njihovih habilitacij), z zmanjšanjem številskih kazalnikov v merilih, poudarkom na moralnosti delovanja vseh deležnikov v terciarnem izobraževanju, ali, po drugi strani, preprosto z večanjem avtonomije visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol.

Predlagamo, da se organizirajo delovna srečanja oziroma delavnice s konkretnimi skupinami deležnikov za obravnavo specifičnih tematik.

Izsledki analiz anket, ki so spremljali zadovoljstvo praktično z vsemi področji in segmenti delovanja agencije, se upoštevajo pri samoevalvaciji agencije in pripravi akcijskega oziroma delovnega načrta. Podrobnejše analize anket so kot del samoevalvacijskega poročila v prilogi, poročilo o mnenju deležnikov je objavljeno tudi na spletni strani agencije. Agencija z izsledki spremljanja zadovoljstva seznanja vse deležnike.

8. MEDNARODNE DEJAVNOSTI AGENCIJE

Z mednarodnim delovanjem v evropskih in mednarodnih mrežah, združenjih, mednarodnih projektih in bilateralnih partnerstvih agencija v svoje delo prinaša sveža spoznanja in prakse, s čimer pripomore h krepitvi kulture kakovosti in zagotavlja primerljivost slovenskega visokošolskega prostora z evropskim.

Agencija je v letu 2019 oblikovala Strategijo za mednarodno sodelovanje, pri čemer se je usmerila na pet ključnih področij:

- krepitev mednarodnih povezav skozi mednarodne dogodke, srečanja in članstva na področju zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu,
- krepitev mednarodne prepoznavnosti agencije z aktivnim sodelovanjem pri različnih evropskih in mednarodnih projektih,
- spodbujanje mednarodnih partnerstev ter razvijanje smernic, trendov in dobrih praks na področju zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu,
- upoštevanje in spremljanje mednarodnih dokumentov in priporočil za učinkovito delo agencije ter
- spremljanje čezmejne dejavnosti izobraževanja, ki vključujejo VTI.

Sektor, zadolžen za mednarodno sodelovanje, je na osnovi strategije pripravil načrt mednarodnih aktivnosti in določil nosilce in predviden časovni okvir izvedbe načrtovanih aktivnosti.

V skladu z načrtom je agencija vzpostavila in formalizirala sodelovanje z več sorodnimi agencijami (Agencija za znanost in zagotavljanje kakovosti Republike Hrvaške v visokem šolstvu - AZVO, Nacionalno telo za akreditacijo in zagotavljanje kakovosti Republike Srbije v visokem šolstvu - NAT), vzpostavila je sodelovanje v mednarodnih projektih (EUniQ), udeležila se je mednarodnih sestankov, posvetov in srečanj ter aktivno sodelovala v izvršilnih odborih, generalnih skupščinah in delovnih skupinah združenj v sklopu ENQA, ECA, CEENQA ter EQAR.

V oktobru sta dve zaposleni sodelovali v mednarodni komisiji za izbiro članov sveta moldavske agencije za kakovost v visokem šolstvu ANACEC. Šlo je za prvo tovrstno sodelovanje agencije v mednarodnem visokošolskem prostoru.

V oktobru 2019 so se trije zaposleni udeležili mednarodnega usposabljanja za strokovnjake po evropskem pristopu (european approach), ki ga v okviru dolgoletnega sodelovanja organizira ECA.

Izmenjavo strokovnih delavcev med agencijami ocenjujemo kot pozitivno, saj je na ta način možno spoznati način dela na tujih agencijah in posvojiti dobre prakse, ki so se izkazale kot ustrezne v drugih visokošolskih sistemih.

Samoevalvacijska skupina kot pozitivno ocenjuje vzpostavitev strateških ciljev in aktivnosti na področju mednarodnega sodelovanja, pri čemer naj si agencija v skladu s strategijo in načrtom še naprej prizadeva izvajati mednarodne aktivnosti, ki vodijo h kakovostnem in mednarodno primerljivem delu različnih evropskih agencij.

9. SKLADNOST Z ESG (3 DEL):

Standard 3.1: dejavnosti, politika in procesi za zagotavljanje kakovosti

Svet agencije je na 124. seji 15. 3. 2018 potrdil novo poslanstvo agencije, ki utrjuje njeno zavezanost za skrb za razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem šolstvu v skladu z evropskimi smermi razvoja in je objavljeno v vseh ključnih dokumentih ter na spletni strani. Poleg rednega zunanjega presojanja kakovosti v postopkih akreditacij in evalvacij agencija redno opravlja evalvacije, ki v skladu z njenim poslanstvom temeljijo predvsem na svetovanju zavodom pri izboljševanju kakovosti izobraževalnega, raziskovalnega, strokovnega dela oziroma študijskih programov.

V svet agencije je vključen član, ki dela ali študira v tujini, ter dva člana študenta, ki ju imenuje reprezentativna organizacija študentov (v sodelovanju s študentskimi sveti), v

kateri so tudi študenti samostojnih visokošolskih zavodov. V sestavo skupin strokovnjakov za presoje v visokem šolstvu je vedno vključen tuj strokovnjak. Izjema so postopki evalvacij višjih strokovnih šol, kjer je na podlagi pobude skupnosti višjih strokovnih šol prišlo do spremembe meril, po katerih imenovanje tujega strokovnjaka v teh postopkih ni več obvezno.

Predlogi aktov sveta agencije so vedno usklajujejo z vsemi deležniki: visokošolskimi zavodi, skupnostjo samostojnih visokošolskih zavodov, višjimi strokovnimi šolami, strokovnjaki agencije, študenti idr. Usklajevanja potekajo tako, da svet agencije najprej sprejme osnutek akta, ki ga posreduje deležnikom po elektronski poti. S posameznimi deležniki se lahko tudi sestane. Pripombe deležnikov na osnutek dokumenta svet agencije preuči in pripombe smiselno upošteva pri pripravi predloga akta. Tega objavi na spletni strani agencije ter posreduje deležnikom. Prejete pripombe smiselno upošteva in svet agencije na eni od prihodnjih sej akt sprejme. Po sprejemu se akt objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Eden izmed načinom krepitve sodelovanja z deležniki so tudi tedenski obiski direktorja in strokovnih delavcev agencije na visokošolskih zavodih v Sloveniji. Namen obiskov je pregled sodelovanja, proučitev možnosti za poglobitev medsebojnih odnosov ter splošna izmenjava mnenj o širših visokošolskih tematikah. Uvedeni obiski predstavljajo jasen korak v smeri krepitve zaupanja visokošolskih zavodov kot najpomembnejših zunanjih deležnikov.

S spremembo poslovnika kakovosti so zunanji deležniki aktivno vključeni v postopek samoevalvacije agencije. Ti preko svojih predstavnikov sodelujejo pri pripravi anketnih vprašalnikov, pregledu analize anket, pripravi predloga samoevalvacijskega poročila. Mnenje zunanjih deležnikov in njihov pogled na problematiko omogoča agenciji pripravo poročila na način, da je bolj razumljivo, in vključitev vsebine, ki je pomembna za deležnike. Predlogi deležnikov so v poročilu tudi zapisani.

Agencija je skupaj s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti maja 2019 organizirala konferenco o kakovosti v visokem šolstvu, ki se jo je udeležilo veliko ključnih deležnikov v visokem šolstvu. Prav za to priložnost je bila pripravljena tudi posebna letna publikacija s pregledom dela agencije v enem letu, analitičnim prispevkom agencije ter zbornikom prispevkov, ki so bili predstavljeni na konferenci. Tovrstna konferenca, za katero bo izdana tudi letna publikacija agencije, bo poslala vsakoletna tradicija.

Reorganizacija agencije z vzpostavitvijo novega sektorja za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije, ki omogoča bolj organizirano in nadzorovano opravljanje nalog s področja mednarodnega sodelovanja, analiz, organizacije mednarodnih in domačih srečanj in konferenc, implementacijo, razvijanje in posodabljanje informacijskega sistema idr. bo omogočila poglobitev analitičnega, razvojnega dela in mednarodnega sodelovanja prav na področju presojanja kakovosti, kar bo pripomoglo k izboljšanju vseh dejavnosti agencije in vplivalo tudi na visokošolsko politiko.

Avgusta 2018 je agencija pripravila Komunikacijski načrt, na podlagi katerega je bila določena oseba, pristojna za komuniciranje z javnostjo. Agencija je prenovila spletno stran, ki je prva v javnem sektorju pridobila certifikat za spletno odličnost A3C. Nova spletna stran je sodobnejša, preglednejša in uporabnejša – predvsem pa dostopna za vse skupine uporabnikov, še posebej pa slepe in slabovidne ter osebe z motnjami branja. V januarju 2019 je agencija pričela izdajati e-novičnik, ki ga mesečno po elektronski poti prejmejo vsi, ki želijo biti obveščeni o delu agencije, objavljen pa je tudi na spletni strani agencije. Pomembni so še posodobljena brošura agencije, publikacije o dogodkih, objava prispevkov s posvetov na spletni strani agencije. Agencija je ponovno aktivirala Twitter, kjer redno objavlja najpomembnejše novice, povezane s svojim delovanjem, vzpostavila kanal Youtube z navodili za uporabo eNakvis, predstavitenimi filmčki visokošolskih zavodov ipd.

Deležniki ocenjujejo uresničevanje poslanstva in strateških ciljev agencije z oceno 3,5, ki je nekoliko nižja od povprečja vseh odgovorov.

Pretok relevantnih informacij z izdajanjem e-novičnika in preko spletne strani agencije je bil med deležniki visoko ocenjen. Višje ocene so odraz vloženega truda v področje komunikacije, kateremu je agencija v letih 2018 in 2019 posvetila več pozornosti.

Standard 3.2: uradni status

Uradni status agencije je razviden iz ZViS (51e. člen) in ustanovitvenega akta. Republika Slovenija jo je ustanovila kot osebo javnega prava za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu in svetovalno vlogo na tem področju.

Standard 3.3: neodvisnost

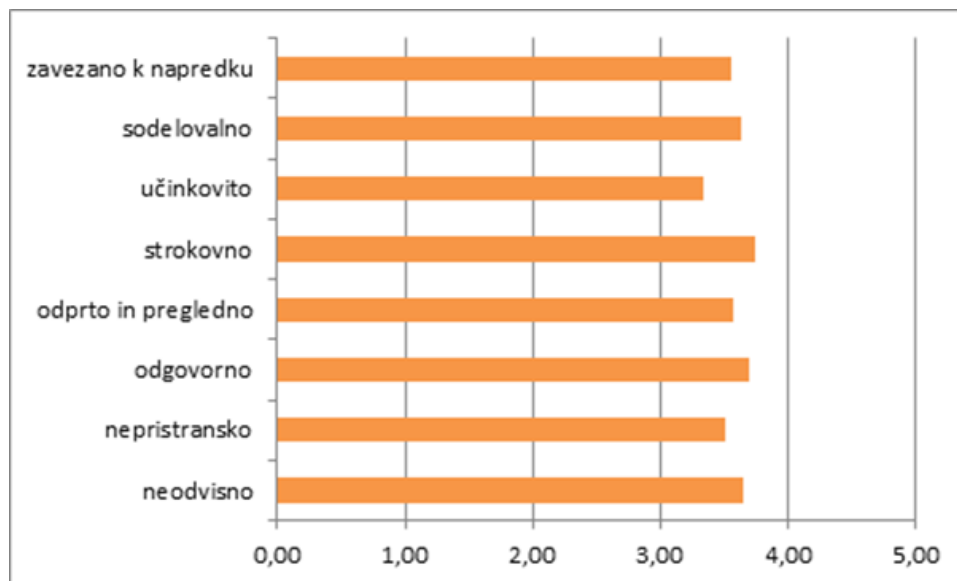
Pri svojem delovanju je agencija samostojna in neodvisna. Zavezujejo jo načela strokovnosti, nepristranosti, zakonitosti in politične nevtralnosti, kar izhaja iz ZViS, ustanovitvenega akta in prakse. Temelj ugotovitev presoj je strokovno znanje presojevalcev s področja, pri čemer vsaka presoja v visokem šolstvu vedno vključuje tudi vsaj enega področnega strokovnjaka iz tujine. Skupina strokovnjakov je pri svojem delu neodvisna, ravno tako je tudi svet agencije pri svojem odločanju neodvisen. V svet agencije je vključen član, ki dela ali študira v tujini.

Prenovljeni standardi kakovosti v novih merilih praviloma odpravljajo različne interpretacije, saj so jasno določene tudi določbe o njihovi presoji ter konkretno popisane večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti. Obrazci in merila so zastavljeni na način, da vlagatelja, strokovnjake in svet agencije natančno vodijo in usmerjajo v pripravi, obravnavi, presoji in odločanju ter s tem zmanjšajo prostor za različne interpretacije.

Agencija je do sedaj uspešno utrjevala svojo neodvisnost. Z izzivi preprečevanja konflikta interesov se ukvarja tako, da ima vzpostavljene delujoče mehanizme njihovega preprečevanja tako na strani agencije (strokovnjakov, strokovnih delavcev, sveta agencije) kot tudi na strani vlagateljev in drugih deležnikov. Primeri so izločitve strokovnjakov, strokovnih delavcev in članov sveta agencije iz vodenja in odločanja (tudi iz razprave na seji), ozaveščanje in izobraževanje strokovnjakov, strokovnih delavcev in odločevalcev, podpisovanje izjav o nepristranskosti pred vpisom v register strokovnjakov, vnaprejšnja seznanjenost vlagatelja o sestavi skupine strokovnjakov, možnost ugovora na sestavo skupine ... Agencija redno izvaja popis tveganj in organizira izobraževanja zaposlenih glede preprečevanja konfliktov interesa.

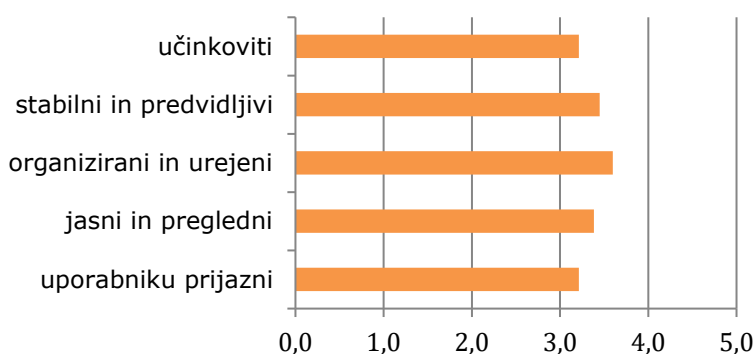
O neodvisnosti agencije in uspešnosti uresničevanja vrednot je agencije povprašala tudi deležnike.

Graf 2: Ocenjevanje uspešnosti uresničevanja vrednost agencije.

Respondenti postopke ocenjujejo kot jasne in pregledne ter stabilne in predvidljive (3,4) ter jih splošno ocenjujejo kot dobro organizirane in urejene (3,6).

Graf 3: Ocena akreditacijskih in evalvacijskih postopkov.

Standard 3.4: tematske analize

Agencija je septembra 2018 ustanovila nov sektor tudi z namenom, da izboljša področje analitskega dela agencije. V tem samoevalvacijskem obdobju je pripravila:

- *Metodologijo in postopek za pripravo in diseminacijo tematskih analiz* (avgust 2018),
- *Sistemsko analizo o kakovosti kadrov v slovenskem visokem šolstvu 2014-2017* (oktober 2018);

Ta analiza je nastajala več mesecev. Proučena so bila vsa samoevalvacijska poročila zavodov oziroma šol ter poročila strokovnjakov v tem obdobju. Analiza je bila objavljena na spletni strani agencije, po elektronski poti poslana visokošolskim zavodom in višjim strokovnim šolam, strokovnjakom agencije, visokošolskim in višješolskim učiteljem, študentskim svetom visokošolskih zavodov in Študentski organizaciji Slovenije ter predstavljena na posvetu za komisije za kakovost visokošolskih zavodov novembra 2019.

- *Zbornik razprav o kakovosti v visokem šolstvu: od minimalnih standardov k odličnosti*, (maj 2019);

Nastal je kot zbornik na posvetu o kakovosti v visokem šolstvu, v katerem so poleg doktorskih študentov sodelovali tudi tuji strokovnjaki.

- *Poročilo o mnenju deležnikov o zunanjem zagotavljanju kakovosti* (jesen 2019);

Agencijo, strokovnjake in širšo zainteresirano javnost seznanja z relevantnimi ocenami o kakovosti akreditacij in evalvacij in je bilo predstavljeno tudi na posvetu strokovnjakov, posvetu za komisije za kakovost visokošolskih zavodov in srečanju Skupnosti višjih strokovnih šol novembra 2019.

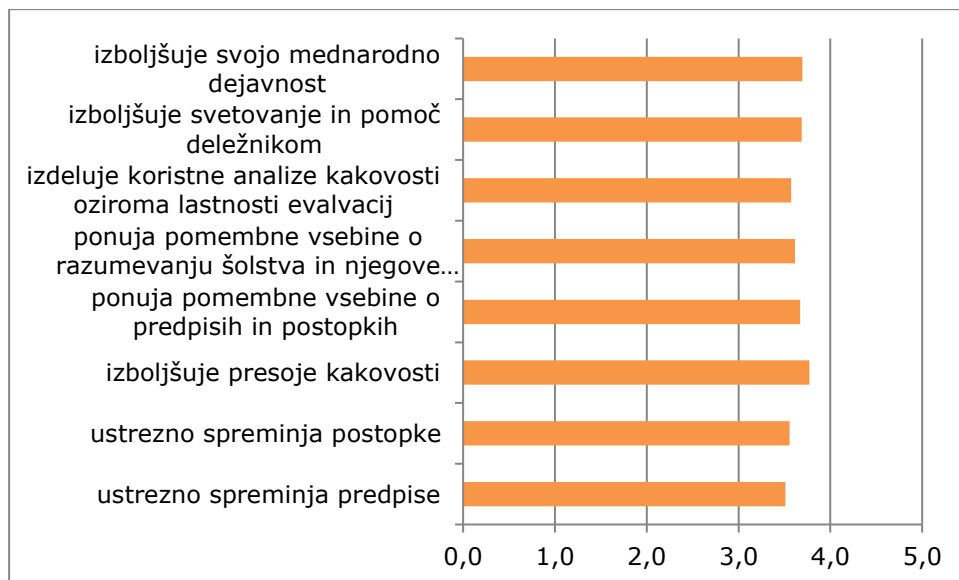
Agencija ima s samoevalvacijsko anketo 2019 obsežno bazo rezultatov, ki jo je mogoče podrobneje analizirati ter primerjati različne rezultate in jih združevati glede na različne deležnike in področja preučevanja. Anketa obsega 111 postavk, ki jih lahko prečno primerja med sabo glede na posamezno skupino deležnikov ali ostale spremenljivke (profesionalnost respondentov, javnost ali zasebnostjo ustanove, aktivno ukvarjanje s kakovostjo v visokem šolstvu ipd.). Anketa omogoča primerjanje različnih sklopov delovanja agencije in omogoča jasno diagnozo priložnosti za izboljšanje.

V dokumentu in posamičnih analizah je jasno opredeljeno, komu so te analize namenjene. Zadnja tematska analiza zelo natančno določa proces dela in metodologijo kot tudi svoj namen.

Tematske analize dosegajo odmevnost v akademski skupnosti, strokovni delavec, odgovoren za njihovo pripravo, pa je doktorski študent, ki v svojem znanstvenoraziskovalnem delu proučuje področje kakovosti visokega šolstva.

Iz spodnjega grafa je razvidno, da so deležniki izdelavo koristnih analiz kakovosti oziroma lastnosti evalvacij ocenili s 3,6, kar potrjuje zgoraj navedeno.

Graf 4: Ocena področij razvoja agencije.

Najvišje je ocenjen razvoj agencije preko izboljšanja presoj (evalvacijski in akreditacijski postopki), najnižje pa ustrezno spreminjanje predpisov.

Standard 3.5: viri

FINANČNI VIRI:

Agencija je neposredni nevladni proračunski uporabnik. Sredstva, ki so zagotovljena za delovanje agencije, v celoti zadoščajo za nemoteno opravljanje vseh njenih dejavnosti. S sredstvi agencija razpolaga racionalno in transparentno, v skladu z načeli razpolaganja z javnimi financami. Agencija je 1. septembra 2018 brez dodatnih sredstev zaposlila novega sodelavca (informatika). V naslednjih letih ne pričakujemo finančnih ovir za izvedbo načrtov, ki jih ima vodstvo.

MATERIALNI VIRI:

Agencija ima v najemu prostore, ki ustrezajo večjemu številu delovnih mest, kot je zaposlenih na agenciji. Zaradi poteka najemne pogodbe (pogodba poteče 30. 9. 2021) in težav, ki jih je agencija ves čas trajanja najema imela v obstoječih prostorih (zamakanja, številni izlivi vode skozi strop) bo že v drugi polovici leta 2020 treba pristopiti k iskanju drugih ustreznih prostorov.

KADROVSKI VIRI:

Vsi zaposleni v agenciji imajo pogodbo za nedoločen čas. Možnosti za usposabljanje in izobraževanje še nikoli niso bile tako velike in vsak izmed zaposlenih se udeleži vsaj dveh usposabljanj, seminarjev, posvetov oziroma izobraževanj na leto, nekateri zaposleni se izobražujejo za pridobitev višje stopnje izobrazbe.

Vsi zaposleni imajo možnosti, da izrazijo svoja mnenja na skupnih sestankih, v postopkih samoevalvacije, da sodelujejo v razpravah o predlogih in spremembah notranjih aktov agencije ter pri pripravi pomembnih dokumentov in pravnih aktov agencije.

Ugotavljamo, da ima agencija pri vključevanju zaposlenih v sprejemanje odločitev (politik, načrtov in predpisov) še nekaj prostora, da oblikuje načine, s katerimi bodo imeli zaposleni še več možnosti sodelovanja.

Načrt razvoja kadrov je nastal na podlagi analize vprašalnikov, ki so jih izpolnili vsi zaposleni. Z vprašalniki je agencija preverjala delovno obremenitev zaposlenih, delovna področja, želje in pričakovanja glede njihovega nadaljnjega poklicnega in strokovnega razvoja, motivacijo ter predloge usposabljanj in izobraževanj. Strokovni delavci, ki vodijo postopke, so pri svojem delu zanesljivi in profesionalni, saj imajo vsi večletne izkušnje z vodenjem postopkov in so seznanjeni s spremembami na področju ter vešči primerne komunikacije.

Izsledki analize anket o zadovoljstvu zaposlenih so predstavljene v poglavju 6.

Standard 3.6: notranje zagotavljanje kakovosti in strokovnost

Osnovo za notranje zagotavljanje kakovosti predstavlja samoevalvacijsko poročilo (sestava skupine in potek samoevalvacije sta popisana v uvodnem delu). V poglavju 6 so popisane izboljšave in njihova evalvacija na področju organizacije agencije, pretoka informacij ter izobraževanja in zadovoljstva zaposlenih.

Med mehanizme pretoka notranjih in zunanjih povratnih informacij izpostavljam (kronološko):

- komunikacijski načrt (avgust 2018) z opredeljenimi komunikacijskimi aktivnostmi in časovnim razporedom,
- 6 usposabljanj strokovnjakov za vzorčne evalvacije (februar 2019),
- samoevalvacijsko anketo (julij 2019),

- tri ločene ankete o integriteti in zadovoljstvu (za strokovnjake, za zaposlene in za člane sveta agencije, september 2019),
- obiske direktorja na visokošolskih zavodih v študijskem letu 2019/2020,
- posvet strokovnjakov (november 2019),
- posvet za komisije za kakovost (november 2019),
- postopke sprememb in sprejemanja meril (pošiljanje osnutka meril v pripombe, javna objava predloga meril, sprejem meril).

Med opredelitvami načinov primerne komunikacije izpostavljamo strokovno izdelan komunikacijski načrt, ki je objavljen na spletni strani in skupni mapi agencije.

Največ podatkov glede povratnih informacij in ustreznosti obveščanja deležnikov je pridobljenih iz samoevalvacijske ankete 2019. Pri vprašanjih glede pretoka relevantnih informacij so bili doseženi nadpovprečni rezultati (glej rezultate ankete). Priložnosti so podrobneje analizirane in popisane v ostalih delih tega poročila.

Poslovniki kakovosti je nastajal in bil usklajen z vodstvom, vsemi strokovnimi delavci agencije in svetom agencije ter revidiran glede na spremembe zakonodaje maja 2019. Kot vedno upošteva ESG, priporočila zunanjih evalvacij agencije (glede dodatnih poglavij o zgodovini in sistemu terciarnega izobraževanja) ter strokovnjakov za komuniciranje in je podlaga za pripravo samoevalvacije, ki zajema uresničevanje nalog in aktivnosti iz akcijskega načrta, analizo vprašalnikov vseh deležnikov s priporočili za izboljšanje, predlog aktivnosti za prihodnje samoevalvacijsko obdobje ter presojo skladnosti delovanja agencije z ESG.

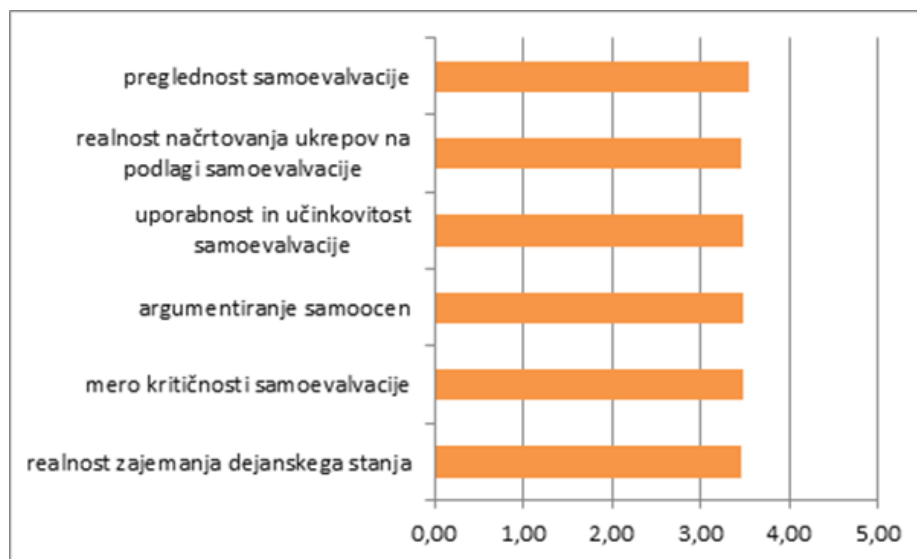
V pripravo predloga samoevalvacijskega poročila je agencija aktivno vključila člana sveta agencije (ožja samoevalvacijska skupina) in zunanje deležnike (razširjena samoevalvacijska skupina), ki preko svojih predstavnikov sodelujejo v postopkih notranjega zagotavljanja kakovosti agencije. Ti imajo možnost dati svoje pripombe in predloge, ki so smiselno upoštene pri pripravi samevalvacijskega poročila (sodelujejo pri pripravi anketnih vprašalnikov, analize anket, poročila). Nekateri njihovi predlogi so v poročilu zapisani. Samoevalvacija agencije je tako bolj pregledna in objektivna. Na pripombe deležnikov agencija odgovori bodisi pisno bodisi ustno na sestanku z njimi. Nekateri predlogi deležnikov so v poročilu tudi zapisani. Osnutek poročila je poslan v pripombe tudi zaposlenim. Svet agencije sprejme predlog poročila, ki se objavi na spletni strani agencije (t.i. third party call). Svet agencije morebitne pripombe deležnikov obravnava na seji in da soglasje k poročilu. Poročilo nato sprejme direktor, objavi pa se na spletni strani agencije.

Vse ankete, ki jih pripravlja agencija, vedno vključujejo vse relevantne notranje in zunanje deležnike. Prav tako je vsem deležnikom dostopna njihova analiza na jasn in razumljiv način.

Svet agencije samoevalvacijsko poročilo obravnava na več sejah (v povprečju 2 ali 3 krat) preden da k njemu sogasje.

Za optimizacijo in večjo preglednost vodenja postopkov smo na spletni strani poleg poročil (od leta 2014) in odločb (od leta 2016), začeli objavljati tudi preglednice, iz katerih je moč razbrati v kateri fazi je posamezen postopek (od leta 2018).

Graf 5: Ocena samoevalvacije agencije.

Iz grafa vidimo, da so vse postavke primerljivo ocenjene (3,5).

Standard 3.7: periodične zunanje presoje agencij

Agencija je redno zunanje presojana. Prvič je bilo to leta 2013 zaradi vpisa v EQAR, drugič konec leta 2014 zaradi včlanitve v ENQA, nazadnje pa junija 2018 zaradi podaljšanja vpisa oziroma članstva v teh organizacijah. 13. decembra 2018 je bilo članstvo v ENQA podaljšano za nadaljnjih pet let, 3. aprila 2019 je bil agenciji podaljšan vpis v EQAR.

10. SKLADNOST Z ESG (2. DEL)

Standard 2.1: upoštevanje notranjega zagotavljanja kakovosti

Agencija v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih dosledno upošteva z deležniki usklajena merila, v katerih je poseben poudarek na notranjem zagotavljanju kakovosti zavodov/šol, kar je razvidno iz celotnega predpisa, posebej podrobno iz obrazcev za vloge. Preglednica upoštevanja standardov v merilih agencije je v prilogi št. 5.

Standard 2.2: oblikovanje metodologije, ki ustreza namenu

Prehod na institucionalno evalvacijo je bil uspešno izveden in med zavodi dobro sprejet ter skupaj z vzorčnimi evalvacijami predstavlja pomemben prehod v izboljševanje kakovosti. Fleksibilnost postopkov je mogoča preko opredelitve števila strokovnjakov v skupini za institucionalno evalvacijo, števila dni poteka evalvacije ter izbora študijskih programov za podrobnejšo presojo. Pa tudi pri razlikovanju v posameznih stopnjah in vrstah študijskih programov, za kar obstajajo posebni postopkovniki in določila.

K nastajanju oziroma spreminjanju meril so povabljeni tako univerze kot samostojni visokošolski zavodi, rektorska konferenca, študenti, strokovnjaki agencije, ipd. Pred vsakim sprejetjem so akti vsaj teden dni objavljeni na spletni strani agencije.

Birokratizacija postopkov se manjša predvsem z dobro delujočim eNakvisom, ki je bil v zadnjem letu podatkovno in procesno nadgrajen.

Standard 2.3: izvajanje procesov

Ključna sprememba sistema zagotavljanja kakovosti je bil prehod na institucionalno evalvacijo. Tega so anketiranci ocenil precej visoko, vidijo ga kot dobrega za avtonomijo visokošolskih zavodov (ocena 4) ter za kakovost celotnega terciarnega izobraževanja nasploh (ocena 3,7).

Ocenjujemo, da največji izziv agencije predstavljajo postopki podaljšanja akreditacije univerze, kjer namerava agencija preko institucionalne evalvacije univerze presoјati tudi posamezne članice univerze in njihove študijske programe. S prehodom na institucionalno evalvacijo se je zmanjšala obremenjenost visokošolskih zavodov, saj je do uvedbe tega instituta agencija (preko strokovnjakov v postopkih) večkrat letno ali celo mesečno obiskovala visokošolske zavode v okviru postopkov podaljšanj akreditacij študijskih programov. To je pomenilo precej napora za visokošolske zavode, ki so se morali na obiske pripravljati in dati na voljo vso potrebno dokumentacijo in ustrezen kader. Agencija se je tega zavedala, zato je institut institucionalne evalvacije težko pričakovala tako kot visokošolski zavodi. Uspešnost izvajanja institucionalne evalvacije bomo lahko presoјali predvsem po zaključenih postopkih podaljšanja akreditacij univerz.

Sprememba sistema kakovosti, sprememba ZViS in meril agencije je omogočila vključitev postopkov spremljanja uresničevanja priporočil v akreditacijske in evalvacijske. Najbolj pomembna je evalvacija vzorca študijskih programov, ki je namenjena sprotnemu spremljanju izboljševanja kakovosti, pa tudi pregledu in presoји ukrepov notranjega spremljanja kakovosti ter svetovanju visokošolskim zavodom. Cilj evalvacije vzorca ni podaljšanje akreditacije študijskih programov, temveč njihovo sprotno spremljanje in izboljševanje. Visokošolski zavodi morajo v dveh letih poročati o upoštevanju priporočil, ki jih je dal svet agencije po končanem postopku evalvacije študijskega programa v okviru vzorčnih evalvacij. Če so bile ugotovljene večje pomanjkljivosti ali neskladnosti je treba o izvedenih ukrepih agenciji poročati v krajšem roku.

Ker so se prvi postopki evalvacij vzorca študijskih programov izvedli šele v letu 2019, težko ocenjujemo njihov vpliv na kakovost. Po do sedaj izvedenih postopkih ugotavljamo, da je svet agencije pri študijskih programih, ki so bili vključeni v vzorec, vlagateljem podal kar nekaj priporočil. Pred začetkom novega cikla (vzorca v letu 2020) bi bilo v sodelovanju z visokošolskimi zavodi in strokovnjaki, ki so sodelovali v teh postopkih, primerno izoblikovati dobre prakse in najustreznejše načine postopanja za naprej.

Poleg evalvacije vzorca študijskih programov agencija sproti spremlja izboljševanje kakovosti visokošolskih zavodov z zbiranjem in analiziranjem njihovih samoevalvacijskih poročil, rezultati analize pa so objavljeni v sistemski analizi, ki je na ustrezen način predstavljena deležnikom (posveti, spletna stran ipd.). Napredek in razvoj zavodov oziroma šol agencija natančno pregleduje tudi v postopkih podaljšanja akreditacije, in sicer za celotno obdobje od zadnje akreditacije.

Svet agencije je decembra 2019 formaliziral postopek poročanja o napredku z dopolnitvijo Meril za akreditacijo. Dodan je bil nov 49. a člen, ki določa, da mora visokošolski zavod po dveh letih od dokončnosti odločbe, s katero je bila akreditacija podeljena visokošolskemu zavodu ali študijskemu programu, podaljšana akreditacija visokošolskemu zavodu ali ugotovljena ustreznost izvajanja študijskega programa, svetu

agencije poročati o napredku in upoštevanju priporočil, ki so bila izražena v odločbi oziroma končnem poročilu skupine strokovnjakov. Poročilo o napredku se lahko sklicuje na dele samoevalvacijskega poročila, iz katerih je razviden napredek oziroma upoštevanje priporočil. V tem delu je agencija upoštevala pripombe visokošolskih zavodov, ki so imeli pomislek, da bi uvedeno poročanje zanje pomenilo dodatno breme. S sklicem na del samoevalvacijskega poročila, kjer je napredek opisan, je poročanju zadoščeno.

Agencija je pripravila postopkovnike za različne postopke in predloge za pisanje poročil skupin strokovnjakov. Slednja vsebujejo tudi podrobnejša pojasnila in navodila glede standardov kakovosti, ki jih je treba upoštevati v posameznem postopku. Posledica uvedbe postopkovnikov je boljši pregled nad potekom posameznega postopka, skrajšanje trajanja postopkov in možnost natančnejšega načrtovanja postopkov, tudi pri vključevanju strokovnjakov v postopke. To potrjujejo rezultati ankete, saj so anketiranci postopke ocenili kot jasne in stabilne ter predvidljive ter splošno dobro organizirane in urejene. So pa anketiranci menili, da so postopki premalo učinkoviti in uporabniku premalo prijazni. To je verjetno posledica mnogih novosti zaradi prehoda na institucionalno evalvacijo.

Vsi relevantni dokumenti so dostopni tudi v angleškem jeziku.

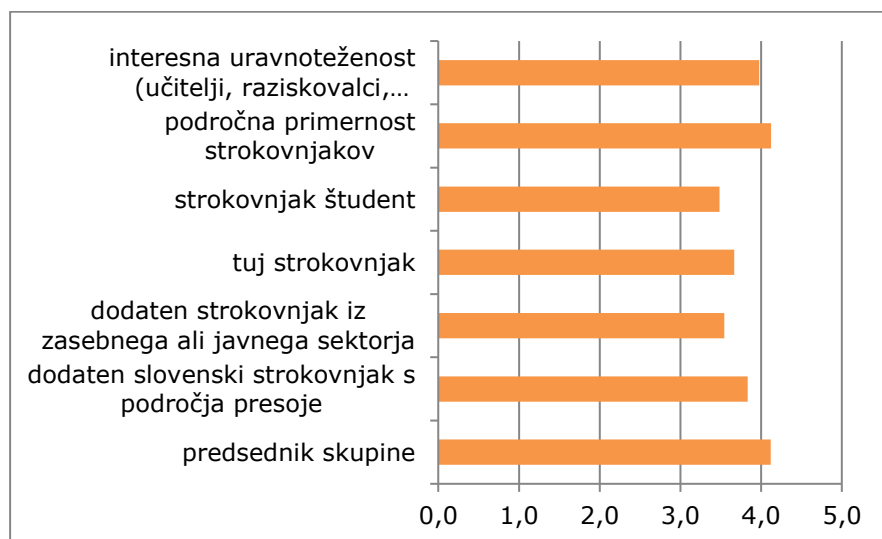
Standard 2.4: zunanji strokovnjaki

Neodvisna presoja skupin zunanjih strokovnjakov je temeljna v vseh akreditacijskih in evalvacijskih postopkih. V vseh skupinah strokovnjakov sta člana obvezno tudi tuji strokovnjak in študent. Pri evalvacijah višjih strokovnih šol imenovanje tujega strokovnjaka na predlog višjih strokovnih šol ni več obvezno.

Pred imenovanjem skupine strokovnjakov je visokošolski zavod obveščen o njeni sestavi in ima možnost ugovora.

Po mnenju deležnikov h kakovosti največ prispevata predsednik skupine in področna primernost strokovnjakov, najmanj pa strokovnjak študent in dodaten strokovnjak iz zasebnega ali javnega sektorja.

Graf 6: Ocena dejavnikov kakovostne presoje skupine strokovnjakov.

Svet agencije je marca 2018 sprejel nova Merila za strokovnjake, ki poleg pogojev, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za vpis v register strokovnjakov agencije, spreminjajo tudi način njihovega izobraževanja. Predvideno je, da se kandidati sami seznanijo z zakonodajo s področja dela agencije in se pridružijo eni izmed skupin strokovnjakov na obisku visokošolskega zavoda. Po obisku ta pripravi pisni izdelek – osnutek poročila, skupina strokovnjakov in strokovni delavec kandidata ocenijo, končno oceno pa poda posebna komisija sveta agencije za strokovnjake. Kljub temu je agencija redno organizirala kratka usposabljanja kandidatov, na katerih je opozarjala na posebnosti pri presoji standardov kakovosti po vrstah akreditacij in evalvacij, vrstah in stopnjah študijskih programov, akreditacijskih in evalvacijskih postopkih ipd.

Rezultati ankete kažejo, da so strokovnjaki zadovoljni s temami, ki jim jih agencija posreduje na različnih izobraževanjih in posvetih. Tudi praktično izobraževanje je dobilo dobro oceno.

Ugotavljamo, da se rešitev, po kateri se kandidate za strokovnjake izobražuje le skozi praktične izkušnje, ki jih dobijo na samem obisku, ni izkazala za najboljšo. Zato so bila tudi med letom organizirana kratka usposabljanja kandidatov. Ker strokovnjaki na posvetih, ki jih organizira agencija, izražajo željo po večkratni izmenjavi izkušenj in dobrih praks, bo agencija v prihodnje morala organizirati več tematskih posvetov in usklajevalnih sestankov za strokovnjake.

Več pozornosti morajo pripraviti poročil skupin strokovnjakov posvetiti tudi strokovni delavci agencije, da bodo poročila celovitejša in bodo vsebovala v celoti ugotovljeno dejansko stanje in ugotovitve v skladu z merili.

Agencija je zadnja dva poziva za strokovnjake objavila na spletni strani agencije ter poslala visokošolskim zavodom in potencialnim kandidatom po elektronski poti. Odziv kandidatov je bil pozitiven, zato naj agencija to prakso nadaljuje.

Agencija pa naj bolj aktivno poskuša vključiti tuje strokovnjake (objaviti poziv za strokovnjake na spletni strani ENQA, ga poslati tujim agencijam, tujim visokošolskim institucijam), hkrati pa razmisliti o bolj pogostem organiziranju tematskih in usklajevalnih srečanj za strokovnjake ter o izobraževanjih tujih strokovnjakov (preko spleta, na pripravljalnih sestankih, idr.).

Deležniki predlagajo, da se poveča aktivnost agencije pri ozaveščanju in angažiranju študentov, da se bodo v večjem številu prijavljali za strokovnjake agencije.

Standard 2.5: merila

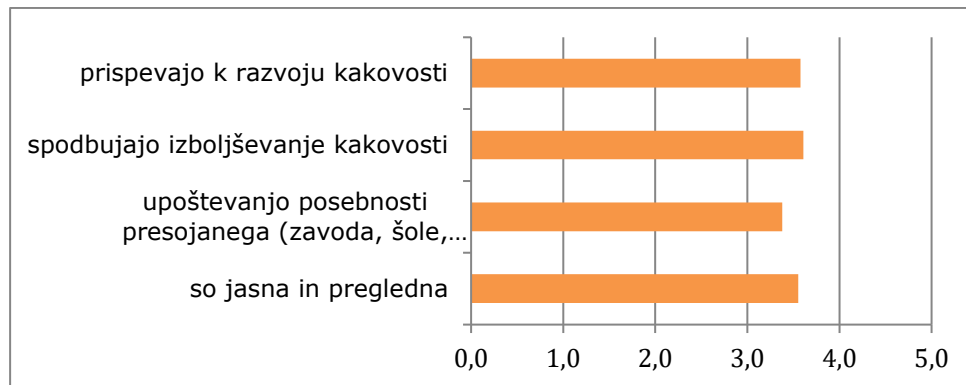
Agencija merila, ki jih uporablja v svojih akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, sprejema po vnaprej predvidenem postopku. Najprej osnutek meril posreduje deležnikom v pripombe, nato ob upoštevanju pripomb deležnikov pripravi predlog meril, ki ga obravnava svet agencije in nato se ga za najmanj 7 dni objavi na spletni strani. Šele nato predpis sprejme svet agencije, kot najvišji organ odločanja agencije. V novih Merilih za akreditacijo, ki so bila sprejeta na podlagi spremembe ZViS iz leta 2016, je agencija jasno predpisala standarde kakovosti, ki morajo biti izpolnjeni za pozitivno odločitev. Sami obrazci vloge pa vsebujejo jasna in natančna navodila, skupaj s pojasnili, da je vlagateljem izpolnjevanje vloge čim enostavnejše.

Agencija deležnikom na morebitna vprašanja glede uporabe meril sproti pisno odgovarja in pojasnjuje, od oktobra 2019 pa na spletni strani [objavlja vprašanja in odgovore](#), ki so vezana/-i na [tolmačenje predpisov](#) (razlage ZViS, ki jih je podal MIZŠ in tolmačenje meril, ki jih je potrdil svet agencije).

Postopek odločanja v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih je predviden v Poslovniku o delu sveta agencije, določeni so poročevalci na seji. V gradivu za sejo sveta agencije je pripravljena preglednica, iz katere so razvidne prednosti, priložnosti za izboljšanje, delne

skladnosti in neskladnosti oziroma večje pomanjkljivosti. Proces odločanja z razpravo in podrobnostmi je dokumentiran z zapisnikom, v katerem so navedene tudi morebitne izločitve članov sveta agencije. Akreditacijski postopki se zaključijo s sprejemom odločitve o podelitvi akreditacije oziroma zavrnitvi vloge za akreditacijo, o podaljšanju akreditacije, nepodaljšanju akreditacije ali podaljšanju akreditacije za krajše obdobje, ugotovitvah o (delni) ustreznosti izvajanja študijskega programa, priporočilih sveta agencije v postopku evalvacije vzorca študijskih programov ali s sklepom o ustavitvi postopka v primeru umika vloge.

Graf 7: Ocena meril agencije.

Po mnenju anketirancev merila spodbujajo izboljševanje kakovosti, največ priložnosti pri njihovi uporabi pa je pri upoštevanju posebnosti presojanega zadeve, kar lahko razumemo kot željo visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol, da bi bili enakovredno obravnavani bodisi glede na svoje posebnosti (velikost zavoda ali šole, neformalna organiziranost notranje komunikacije...) bodisi na posebnosti akreditiranega študijskega programa (študij na daljavo, mednarodni programi ...). Specifike za posamezen visokošolski zavod so v novih Merilih za akreditacijo jasno določene, in sicer glede na velikost presojanega zavoda, stopnje in vrste študija, načine izvajanja študija ipd. Večine vsebin pa agencija ne more prilagajati specifikam posameznega zavoda ali šole (npr. vpisnih pogojev, materialnih razmer ...).

Standard 2.6: poročanje

Akreditacijska in evalvacijska poročila strokovnjakov in odločitve sveta agencije v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih ter priporočila sveta agencije v postopkih evalvacij vzorca študijskih programov se redno objavljajo na spletni strani agencije. Za omenjene postopke je na spletni strani objavljeno poročilo in odločitev ne glede na izid, razen v primeru negativne odločitve v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda, ki ne ustvari nobenih pravnih posledic za vlagatelja.

Večjo enotnost poročil je agencija dosegla s predlogami za pisanje poročil, ki jih uporabljajo strokovnjaki in so razdeljena na prednosti, priložnosti za izboljšanje in neskladnosti oziroma večje pomanjkljivosti ter poleg osnovnih podatkov (o vrsti postopka, zavodu/šoli, analize in presoje) vsebujejo tudi povzetek ugotovitev za lažji in hitrejši pregled ter njegov prevod v angleški jezik. V predloge poročil je dodana tudi možnost ugotovitve delne skladnosti z merili, v katero strokovnjaki v primeru dvoma vpišejo svoje ugotovitve. Ta nova rubrika usmeri svet agencije, da določeno področje bolj poglobljeno presodi. Vlagatelj ima možnost dati pripombe na poročilo, preden postane končno. Skupina strokovnjakov se mora do vseh prejetih pripomb v končnem poročilu opredeliti.

Ugotavljamo, da morajo strokovni delavci več pozornosti nameniti usmerjanju in svetovanju strokovnjakom pri pisanju poročil, in sicer tako, da bodo poročila obsegala popolno ugotovitev dejanskega stanja, pri čemer bodo upoštevala vse pripombe vlagateljev. Sama vsebina presoje je v izključni pristojnosti strokovnjakov, mora pa biti opravljena na vseh področjih in standardih presoje v skladu z Merili za akreditacijo. Temu mora agencija tudi na posvetih in tematskih sestankih s strokovnjaki nameniti več pozornosti.

V zadnjem samoevalvacijskem obdobju so bile predloge za pisanje poročil dopolnjene oz. spremenjene petkrat:

- dodane številne tabele prednosti, priložnosti in neskladnosti,
- prilagoditev spremembi Meril za akreditacijo,
- dodana tabela odličnosti,
- dodan poseben obrazec za vzorčno evalvacijo in
- prilagoditev zapisov za boljše razumevanje umeščenosti ugotovitev, ko gre za delno izpolnjevanje standardov kakovosti pri postopku podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda, zunanje evalvacije študijskega programa, zunanje evalvacije višje strokovne šole in vzorčne evalvacije študijskega programa.

Ocenjujemo, da povzročajo številne spremembe predlog obrazcev zmedo glede tega, katero predlogo je potrebno uporabiti v katerem postopku, tako med zaposlenimi kot tudi med strokovnjaki agencije. Obrazec naj se spreminja le izjemoma.

Posodobljene predloge za pisanje poročil naj bodo prevedene tudi v angleški jezik.

Deležniki predlagajo, da bi imela agencija zaradi pogostih vprašanj strokovnjakov v postopkih objavljena tudi pogosta vprašanja strokovnjakov in odgovore na ta vprašanja. Strokovni delavci agencije sicer redno in sproti odgovarjajo strokovnjakom, a bi se po mnenju deležnikov obremenjenost strokovnih delavcev z objavo odgovorov na pogosta vprašanja strokovnjakov precej zmanjšala.

Samoevalvacijska skupina ugotavlja, da agencija že pripravlja vodnik po akreditacijah in evalvacijah, v katerem bo poseben poudarek namenjen presoji standardov kakovosti, ki jih je treba izpolniti, oziroma tolmačenju meril za presojo standardov, nalogam udeležencev v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, pisanju poročil skupin strokovnjakov ipd. Vodnik bo objavljen na spletni strani agencije. Poleg tega so na spletni strani že objavljeni odgovori na vprašanja v zvezi z uporabo meril in zakona. Ker vodnik nastaja sproti tako, kot si agencija pridobiva praktične izkušnje po novih merilih, zato še nekaj časa ne bo pripravljen. Zato predlagamo, da agencija najbolj pogosta vprašanja strokovnjakov z odgovori nanje objavi na spletni strani. Izvede naj čim več tematskih sestankov s strokovnjaki, na katerih bodo pojasnjene dileme, s katerimi se v postopkih srečujejo strokovnjaki. Še večji izziv so tuji strokovnjaki, za katere je po mnenju deležnikov prav tako treba pripraviti ustrezno dokumentacijo, ki jim bo omogočala lažje presoje. Agencija zanje že prevaja predstavitve predavanj na strokovnih konferencah (posvetih) v angleški jezik, predlagamo pa še posredovanje posnetkov predavanj v angleškem jeziku oziroma izvedbo spletnih seminarjev v angleškem jeziku (webinar).

Na spletno stran agencije je bil uvrščen seznam zavodov in študijskih programov v postopku akreditacije, kjer so študentom in drugim deležnikom na voljo verodostojne informacije o še ne končanih postopkih.

Kadar pritožbena komisija ugotovi pritožbi, se zadeva vedno vrne svetu agencije v ponovno odločanje. V ponovni odločbi sveta agencije je vedno povzeto navodilo pritožbene komisije, na kaj mora biti svet agencije pri ponovnem odločanju posebej pozoren. Ker je dokončna le odločitev sveta agencije, ki se lahko izpodbija v sodnem postopku, se odločitve pritožbene komisije ne objavljajo posebej.

Samoevalcijska skupina predlaga razmislek tudi o objavi negativnih odločb sveta agencije v postopkih prve akreditacije visokošolskega zavoda, akreditacije študijskega programa in odločb pritožbene komisije.

Agencija je decembra 2018 prenovila spletno stran, ki je dostopna tudi za slepe in slabovidne, za kar si je pridobila poseben certifikat.

Podroben prikaz in analiza mnenja deležnikov o presojah in poročilih skupin strokovnjakov v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih sta zajeta v tematski analizi Mnenje deležnikov o zunanjem zagotavljanju kakovosti v 2019 ([povezava](#)).

Standard 2.7: pritožbe in ugovori

Vsi vlagatelji v postopku imajo možnost pritožbe zoper odločitev sveta agencije. O pritožbi odloča pritožbena komisija, katere člani so pravni strokovnjaki z opravljenim pravniškim državnim izpitom in vsaj petimi leti delovnih izkušenj na sodišču (51.j člen ZViS). Podrobnejša pravila pritožbenega postopka ureja ZUP. Ta določa, da se pritožnik lahko pritoži zaradi napačno ali nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja, kršitve postopkovnih določb oziroma nepravilne uporabe materialnega prava. Pritožbo je možno vložiti tudi zaradi molka organa – če svet agencije v določenem roku ne bi odločil v zadevi. Odločanje pritožbene komisije pa je z ZViS omejeno le na možnost, da potrdi odločitev sveta agencije ali pa jo odpravi in vrne zadevo v ponovno odločanje na svet agencije.

Vlagatelji imajo možnost tudi ugovaranja posameznim dejanjem oziroma dokumentom v postopku: ugovor zoper predlagano skupino strokovnjakov, pripombe na poročilo skupine strokovnjakov, ki jih mora skupina strokovnjakov presoditi v končnem poročilu; zahteva za vstop v postopek, zahteva za vročitev odločbe ipd.

Agencija je jeseni 2019 prejela 4 zahteve za izločitev strokovnih delavcev iz postopka, in sicer iz postopkov podaljšanja akreditacije ene izmed univerz in njihovih članic. Vlagatelji so se sklicevali na dvom v nepristranost, ker naj bi vodstvo agencije prejudiciralo odločitve o podaljšanju akreditacije univerze, posledično pa vplivalo tudi na stališča vseh zaposlenih na agenciji. Svet agencije je zahteve za izločitev zavrnil, ker je izpolnjevanje pogojev za podaljšanje akreditacije univerze iz drugega odstavka 14. člena ZViS razvidno iz javnih evidenc o študijskih programih, zato v teh primerih ne gre za pristranskost. Vlagatelji so se zoper odločitev sveta agencije pritožili, zato bo o njih morala odločiti še pritožbena komisija.

Zahtev za izločitev strokovnjakov iz postopkov vlagatelji niso vlagali. Glede na to, da se pred imenovanjem skupine strokovnjakov vlagatelja vedno obvesti, koga namerava svet agencije imenovati v skupino strokovnjakov, imajo ti možnost že pred imenovanjem ugovarjati njihovem imenovanju. Če gre za razloge, ki bi lahko pomenili nepristranskost ali nestrokovnost strokovnjaka v posameznem postopku, se svetu agencije predlaga imenovanje drugega strokovnjaka.

Kot posebno obliko možnosti opozarjanja in ukrepanja v zvezi z morebitnimi neustreznostmi pri delovanju visokošolskega zavoda ali izvajanju študijskega programa, slovenski zakonodajni sistem predvideva institut izrednih evalvacij. V teh postopkih lahko kdorkoli poda pobudo za uvedbo izredne evalvacije, če meni, da je delovanje visokošolskega zavoda, izvajanje študijskega programa ali sistema zagotavljanja kakovost neustrezno (glej 51. š in 51. t člen ZViS). Postopek je še podrobneje popisan v merilih.

Pritožbeni procesi so z vidika nepristranskosti, primerljivosti in usklajenosti ocenjeni z oceno 3,5 (ocena 3,6 je povprečna ocena vseh odgovorov na lestvici od 1 do 5).

11. PRIPOROČILA IN GLAVNE UGOTOVITVE IZ PREJŠNJE ZUNANJE EVALVACIJE AGENCIJE

11.1 Glavne ugotovitve prejšnjih pregledov ENQA

13. decembra 2018 je bilo članstvo agencije v ENQA podaljšano za nadaljnjih pet let. Priporočila in glavne ugotovitve po opravljeni zunanji evalvaciji agencije so bila usmerjene predvsem v:

ESG 3.1:

- zagotovitev večje zavzetosti vseh deležnikov v postopku zunanjega zagotavljanja kakovosti,
- okrepitev ugleda agencije tudi z vključitvijo tujega člana v svet agencije, ki bo z mednarodnimi izkušnjami prispeval k ugledu agencije,

ESG 3.3: ohranjanje neodvisnosti agencije, tudi z vključitvijo več mednarodnih strokovnjakov, kar bo okrepilo ozaveščenost javnosti o neodvisnem delovanju agencije,

ESG 3.4: razvoj metod za pripravo in diseminacijo tematskih analiz o vprašanih, ki so pomembna za njene deležnike,

ESG 3.5: zagotovitev potrebnega financiranja za izvajanje svojega strateškega načrta in nadaljnjih akcijskih načrtov, vključno z načrtom razvoja kadrov,

ESG 3.6: vključevanje zunanjih deležnikov v dejavnosti notranjega ocenjevanja in izboljševanja kakovosti agencije, zagotavljanje ustrezne povratne informacije zainteresiranih strani o rezultatih anket in ukrepih ter vključitev vseh organov agencije v zasnovano in izvajanje notranje politike zagotavljanja kakovosti. Svet agencije kot najvišji organ odločanja bi lahko prevzel aktivnejšo vlogo,

ESG 2.2: uporabo sprejete metodologije z veliko prilagodljivostjo vsem visokošolskim zavodom, ne glede na velikost in profil. Metodologijo po potrebi revidirati, da se izboljša njena učinkovitost. Agencija naj se osredotoči na izboljšanje kakovosti in ne na nadzor kakovosti ter spodbuja nadaljnji razvoj kulture kakovosti v slovenskem visokem šolstvu,

ESG 2.3: vključitev postopkov spremljanja uresničevanja priporočil v vse postopke zagotavljanja kakovosti ter poenotiti razumevanje meril in objaviti uradno razlago meril in predpisov,

ESG 2.4: razširitev registra strokovnjakov, zlasti upošteva postopke institucionalne akreditacije. Register strokovnjakov naj vključuje strokovnjake z različnih strokovnih področij in študente vseh vrst visokošolskih zavodov. Prizadevati si je treba za sodelovanje (več) mednarodnih strokovnjakov,

ESG 2.5: spodbujanje visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol k vključitvi postopkov spremljanja uresničevanja priporočil v svoj notranji sistem zagotavljanja kakovosti. Postopek sprejemanja odločitev ob upoštevanju različnih vlog in nalog notranjih deležnikov (poročilo skupine strokovnjakov), direktor in zaposleni agencije (predlog sklepa) ter svet agencije (uradna odločitev) naj se formalizira;

ESG 2.6: objavo vseh poročil skupin strokovnjakov, tudi tistih z negativnim rezultatom;

ESG 2.7: jasno opredelitev pritožbenega postopka kot dela sistema zagotavljanja kakovosti in njegovi predstaviti vlagateljem.

Poročilo o napredku je agencija pripravila konec decembra 2019. Priporočila skupine strokovnjakov ENQA je agencija upoštevala in takoj po opravljenem obisku sprejela akcijski načrt za uresničitev priporočil.

V 9. in 10. poglavju tega poročila so pri posameznih standardih podrobneje popisani izvedeni ukrepi in upoštevanje priporočil, v nadaljevanju pa so le na kratko povzeti.

11.2 Rezultati spremljanja priporočil iz zunanje evalvacije agencije

ESG 3.1:

S pomočjo komunikacijskega načrta je agencija načrtno okrepila komunikacijo z notranjimi in zunanji deležniki, izboljšala se je njihova vključenost v postopke spreminjanja predpisov agencije. Od leta 2018 se agencija redno srečuje z MIZŠ, Zavodom za zaposlovanje RS, Rektorsko konferenco, Univerzo v Ljubljani in drugimi visokoškolskimi zavodi, s katerimi razpravlja o postopkih, informacijskem sistemu, zakonodaji in drugih pomembnih vprašanjih.

Od septembra 2019 direktor redno obiskuje visokošolske zavode v Sloveniji, da bi poglobili sodelovanje z agencijo. Internacionalizacija agencije se udejanja tudi preko obiskov tujih agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu z namenom krepitve obstoječih vezi, razvoja projektnega ter krepitve mednarodnega sodelovanja.

Spletna stran agencije je bila prenovljena decembra 2018, zaradi česar je bolj informativna, pregledna in predvsem bolj dostopna vsem skupinam uporabnikov, zlasti slepim in slabovidnim, pa tudi osebam z motnjami branja.

Nov informacijski sistem eNakvis (na voljo od junija 2018) omogoča agenciji in visokoškolskim zavodom, da izvajajo vse akreditacijske in evalvacijske postopke v elektronski obliki. Z namenom zagotavljanja ustreznih informacij o uporabnosti eNakvis je bilo pripravljenih več video vodnikov (tutorials) za različne vrste uporabnikov informacijskega sistema. Youtube kanal NAKVIS vsebuje tudi promocijske videoposnetke vseh visokoškolskih zavodov, hkrati pa predstavlja komunikacijski kanal za javno predstavitev njihovih značilnosti, izkušenj in dosežkov.

Mednarodni element pri sestavi sveta agencije predstavlja član sveta agencije, ki ga v skladu z 51. h členom ZViS Vlada Republike Slovenije imenuje izmed strokovnjakov s področja visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti, ki študira ali dela v tujini. Dva člana sveta agencije imenuje študentska organizacija Slovenije v sodelovanju s študentskimi sveti vseh visokoškolskih zavodov. V svet agencije je tako že vključen strokovnjak s »tujim elementom«, enako imajo tudi študenti samostojnih visokoškolskih zavodov možnost sodelovati pri imenovanju članov sveta – študentov. Na sestavo sveta agencije ali na zastopanost študentov agencija ne more vplivati. V register strokovnjakov je izmed 16 študentov, delež tistih, ki prihajajo iz samostojnih visokoškolskih zavodov 21 %. Glede na celotno število strokovnjakov agencije, je delež študentov kritičen in znaša le 8 % vseh strokovnjakov agencije. V prihodnje bo morala agencija pridobiti več študentov strokovnjakov, tako da bo delež študentov strokovnjakov vsaj tretjinski glede na celotno število strokovnjakov agencije.

Člani sveta agencije aktivno sodelujejo oziroma se udeležujejo konferenc in posvetov, ki jih organizira agencija. Spomladi 2020 je načrtovano tudi usposabljanje za člane sveta agencije. Član sveta agencije je član samoevalvacijske skupine, zadolžene za pripravo samoevalvacijskega poročila.

ESG 3.3:

Neodvisnost agencije ni ogrožena. Vsi pomembni deležniki trdno podpirajo delovanje agencije. To je jasno razvidno v enotni zaščiti delovanja agencije pri vseh pomembnih zakonodajnih spremembah. Agencija se je lotila priprave samostojnega zakona o agenciji, ki bo na enem mestu združil vse določbe, ki se tičejo delovanja agencije, in

postopkovne posebnosti. Tuji strokovnjaki so v skladu s predpisi vključeni v vse skupine strokovnjakov, kot vabljeni strokovnjaki sodelujejo tudi na konferencah in posvetih, ki jih organizira agencija. Marca 2019 je bila s spremembo Meril za akreditacijo dodana zahteva po prevodu vloge v angleški jezik, s čimer je olajšano sodelovanje tujih strokovnjakov pri presojah.

ESG 3.4:

Agencija je pripravila ustrezne dokumente in metodologije za pripravo tematskih analiz, ki natančno določajo postopek sistemske analize in okvire diseminacije njihovih ugotovitev in vpliv zunanjih deležnikov na izdelavo nadaljnjih podrobnih analiz (tematskih analiz). Agencija je ustanovila tudi sektor za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije, v okviru katerega bo več pozornosti namenjeno analizam. V oktobru 2018 je bila pripravljena sistemska analiza o kakovosti kadrov v slovenskem visokem šolstvu 2014-2017. Proučena so bila vsa samoevalvacijska poročila zavodov oziroma šol ter poročila strokovnjakov v tem obdobju. Analiza je bila objavljena na spletni strani agencije, po elektronski poti poslana visokošolskim zavodom in višjim strokovnim šolam, strokovnjakom agencije, visokošolskim in višješolskim učiteljem, študentskim svetom visokošolskih zavodov in Študentski organizaciji Slovenije ter predstavljena na posvetu za komisije za kakovost visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol novembra 2019. Decembra 2019 je bilo na svetu agencije predstavljeno tudi Poročilo o mnenju deležnikov o zunanjem zagotavljanju kakovosti, pripravljeno na podlagi samoevalvacijske ankete 2019.

ESG 3.5:

Razpoložljiva finančna sredstva v celoti zadoščajo za delovanje agencije in izvedbo vseh njenih načrtovanih aktivnosti. Sredstva v letu 2020 so se v primerjavi z letom 2019 še povečala. Septembra 2018 je agencija brez dodatnih sredstev zaposlila informatika. Načrt razvoja kadrov, ki ga je agencija sprejela avgusta 2018 daje velik poudarek strokovnemu razvoju in izobraževanju zaposlenih, temu je namenjen tudi večji delež finančnih sredstev kot v preteklih letih.

ESG 3.6:

V pripravo predloga samoevalvacijskega poročila je agencija aktivno vključila člana sveta agencije (ožja samoevalvacijska skupina) in zunanje deležnike (razširjena samoevalvacijska skupina), ki preko svojih predstavnikov sodelujejo v postopkih notranjega zagotavljanja kakovosti agencije. Ti dajo svoje pripombe in predloge, ki jih agencija smiselno upošteva. Osnutek poročila je poslan v pripombe tudi zaposlenim. Predlog poročila se objavi na spletni strani agencije (third party call) in obravnava na seji sveta agencije. K poročilu da soglasje svet agencije, sprejeme pa ga direktor. Poročilo se objavi na spletni strani agencije. Stalna prizadevanja za izboljšanje komunikacije med deležniki, so razvidna iz vseh samoevalvacijskih poročil agencije. Ukrepi, ki jih je sprejela agencija, so razvidni iz poglavja 8, standard 3.1.

ESG 2.2:

Nova merila za akreditacijo iz leta 2017 že bolje upoštevajo posebnosti posameznih institucij, velikost, vire (kadrovske, finančne, materialne in informacijske) in področja delovanja ter jasno ločujejo med različnimi vrstami in stopnjami študijskih programov, tako glede strokovnega ter znanstvenega in raziskovalnega dela, praktičnega usposabljanja studentov, človeških virov, opreme. To je razvidno tudi iz elektronskega obrazca za vlogo, ki napotuje, kateri standardi kakovosti morajo biti izpolnjeni za posamezen visokošolski zavod in študijski program. Z izboljšano komunikacijsko strategijo bo agencija redno spremljala uporabnost meril in jih po potrebi in v dogovoru z deležniki tudi prilagajala. Da bi olajšali razumevanje, je agencija dopolnila objavo vprašanj in odgovorov na spletni strani, kamor je dodala še tolmačenja meril in ZViS. Pripravlja se vodnik po akreditacijah in evalvacijah. Uporaba informacijskega sistema eNakvis naj bi poenostavila administracijo v postopkih in povečala osredinjenost na

vsebino odločanja. Na spletni strani agencije so javno dostopne informacije o stanju vseh vlog v postopkih.

ESG 2.3:

Sprememba sistema kakovosti, sprememba ZViS in meril agencije je omogočila vključitev postopkov spremljanja uresničevanja priporočil v akreditacijske in evalvacijske postopke. Evalvacija vzorca študijskih programov je namenjena nenehnemu spremljanju izboljšav. Njen namen je pregled in presoja nadaljnjih ukrepov ter svetovanje zavodom. V skladu z novimi merili in spremenjenimi postopki mora vsak visokošolski zavod predložiti nadaljnje ukrepe v roku dveh let od izdanih priporočil, svet agencije lahko določi krajši rok. Decembra 2019 je bila sprejeta dopolnitev Meril za akreditacijo, po kateri mora vsak visokošolski zavod v roku dveh let od konca postopka akreditacije ali evalvacije svetu agencije predložiti poročilo o napredku. Pri tem se lahko sklicuje tudi na dele samoevalvacijskih poročil, ki vključujejo opis napredka. Poleg presoje poročila o napredku agencija nenehno spremlja izboljšanje kakovosti institucij z zbiranjem in analizo njihovih samoevalvacijskih poročil, rezultati analize pa so objavljeni v sistemski analizi in posebnih tematskih analizah.

ESG 2.4:

Agencija se zaveda pomanjkanja strokovnjakov z vseh področjih, zato k sodelovanju vsako leto (z javnim pozivom) povabi različne strokovnjake z deficitarnih področij. V letu 2019 je bilo v register strokovnjakov vpisanih 30 novih strokovnjakov. V postopke so vključeni tudi tuji strokovnjaki z ustreznih področij. S spremembo Meril za akreditacijo in zahtevo po prevodu vloge v angleški jezik je omogočeno, da tuji strokovnjaki dobijo vse potrebne dokumente za učinkovito opravljanje presoje v angleškem jeziku. S spremembo Meril za strokovnjake je agencija spremenila usposabljanje za kandidate za vpis v register strokovnjakov. Za vpis v register strokovnjakov lahko kandidirajo vsi, ki izpolnjujejo v Merlih za strokovnjake predpisane pogoje.

ESG 2.5:

Za boljši pregled nad postopki je agencija konec avgusta 2018 pripravila postopkovnik, ki jasno kaže način priprave dokumentacije, način odločanja sveta agencije, sodelovanje s strokovnimi službami agencije in sprejemanje odločitev. V pripravi je tudi vodnik po postopkih akreditacij in evalvacij, namenjen zaposlenim in strokovnjakom agencije ter kandidatom za strokovnjake in kandidatom študentom, ki bo omogočil še bolj pregleden vpogled v razumevanje meril in postopkov delovanja agencije.

ESG 2.6:

Od leta 2019 so vsa poročila in vse negativne odločitve, ki jih je sprejel svet agencije, javno objavljene na naši spletni strani. Izjema so negativne odločitve v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda, ki ne ustvarijo nobenih posledic za vlagatelja. Obrazložitev pritožbene komisije je vedno povzeta tudi v odločbi sveta agencije, ki je edini pristojen za sprejem vsebinske odločitve. Pred sodiščem je mogoče izpodbijati le odločitve sveta agencije in ne pritožbene komisije, zato odločitev pritožbene komisije ne objavljamo posebej.

ESG 2.7:

Pritožbeni postopek zoper odločitve sveta agencije je natančno urejen v ZViS in ZUP. Vlagatelji imajo v postopku tudi druge možnosti, s katerimi lahko izrazijo svoje nestrinjanje – ugovarjajo sestavi skupine strokovnjakov, zahtevajo izločitev člana sveta agencije, strokovnega delavca ali strokovnjaka, dajo pripombe na ugotovitve skupine strokovnjakov (v postopku institucionalne evalvacije tudi neposredno po obisku idr.). Razlogi, ki jih ESG navajajo za "complaint", so po slovenski zakonodaji razlogi za pritožbo ("appeal"), vloženo zaradi bistvenih kršitev postopkovnih določb. Vlagatelji so o možnostih, ki jih imajo v postopku, seznanjeni v zakonu ter v vsaki odločbi ali sklepu sveta agencije (pravni pouk). Slovenski zakonodajni sistem kot posebno obliko

opozarjanja in ukrepanja v zvezi z morebitnimi pomanjkljivostmi delovanja visokošolskega zavoda ali izvajanjem študijskega programa predvideva tudi institut izredne evalvacije.

12. URESNIČITEV PRIPOROČIL IZ PREJŠNJEGA SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA

Agencija je priporočila oziroma ukrepe, ki so bili predlagani v prejšnjem samoevalvacijskem poročilu vključila v akcijska načrta za leto 2018 in 2019.

SEP 2016 in 2017 – ukrepi za 2018	Samoevalvacijske ugotovitve
<p>Priprava na zunanjo evalvacijo agencije zaradi podaljšanja članstva v ENQA</p> <p>in vpisa v EQAR, zunanja presoja agencije in upoštevanje ugotovitev</p> <p>mednarodne skupine strokovnjakov</p>	<p>Agencija je pripravila kakovostno gradivo za zunanjo presojo in je skupini strokovnjakov ENQA sprotno zagotavljala vse potrebne dodatne informacije. Prav tako je pripravila celovito odzivno poročilo o napredku. V bodoče bi se lahko na tovrstne obiske bolje pripravila z vidika skrbne izbire sogovornikov, še posebej iz vrst zunanjih deležnikov. S sogovorniki bi lahko na pripravah na zunanjo evalvacijo podrobneje razpravljala o morebitnih vprašanih presojevalcev in odgovorih nanje, predvsem z namenom, da bi se razjasnili morebitni nesporazumi ter pomanjkljivo poznavanje agencije, njenih dejavnosti in pristojnosti. Na ta način bi se lahko agencija izognila nepotrebnim priporočilom, saj je praksa pokazala, da je mnenje strokovnjakov ENQA po zaključku evalvacijskega obiska s tehtnimi argumenti težko spremeniti, kadar ne gre za faktične zmote pri presoji, temveč za razumevanje dejanskega kompleksnega stanja na podlagi različnih parcialnih pogledov nanj. Agencija je priporočila skupine strokovnjakov iz prejšnje evalvacije ENQA sicer v celoti in uspešno upoštevala.</p>
<p>Namestitev eNakvis v produkcijsko okolje (nadaljevanje sodelovanja z deležniki, pomoč pri izpolnjevanju elektronskih vlog oziroma njihovi uporabi v praksi, pomoč pri morebitnih nejasnostih pri tolmačenju določb o izpolnjevanju standardov kakovosti iz meril, vpeljava elektronskih vlog za šole...)</p>	<p>eNakvis je bil konec maja 2018 uspešno prenesen v produkcijsko okolje, agencija pa sistem še naprej nemoteno razvija in nadgrajuje v skladu z akcijskimi načrti in v sodelovanju z deležniki. Sistem že omogoča poenostavitev akreditacijskih postopkov, podporo vnosu podatkov in povezljivost z nekaterimi drugimi relevantnimi bazami podatkov. Prav tako je že kreiral obsežno bazo podatkov za tekoče spremljanje sprememb v visokem šolstvu in njegove analize. Z vzpostavitev oblaka je sistem začel podpirati tudi zunanje presoje, olajšan je prenos in posredovanje dokumentacije.</p>
<p>Priprava in izpeljava prvih vzorčnih evalvacij študijskih</p>	<p>Svet agencije je prvi seznam študijskih programov za evalvacijo vzorca potrdil oktobra 2018. Vseboval je 7 študijskih programov slovenskih visokošolskih</p>

<p>programov (najmanj 2 % akreditiranih študijskih programov na leto)</p>	<p>zavodov, ki se izvajajo tudi v tujini, in 12 študijskih programov prve stopnje, ki jih je agencija že obravnavala v postopku prve akreditacije (po starih merilih), niso pa še bili zunanje evalvirani. Večina evalvacijskih obiskov je bilo že uspešno izvedenih, svet agencije je sprejel priporočila v 12 postopkih. Oktobra 2019 je svet agencije potrdil že drugi seznam študijskih programov za evalvacijo vzorca. Vanj so poleg programov, ki še niso bili evalvirani (14), zajeti še 5 VTI in 2 skupna študijska programa. Pravočasno so bili pripravljene ključni dokumenti, ki so podpirali implementacijo vzorčnih evalvacij: prirejen je bil protokol obiska, prav tako pa je bila pripravljena posebna predloga za pisanje poročil in spremenjene so bile predloge za pripravo gradiva za sejo. Pred začetkom vzorčnih evalvacij je bil izveden tudi pripravljalni in usklajevalni sestanek strokovnjakov, imenovanih v skupine za presojo študijskih programov.</p> <p>Ker se prvi krog vzorčnih evalvacij šele zaključuje, še nimamo konkretnih podatkov o njihovi primernosti. Pred začetkom novega cikla bi bilo v sodelovanju z visokoškolskimi zavodi in strokovnjaki, ki so sodelovali v teh postopkih, primerno izoblikovati dobre prakse in najustreznejše načine postopanja.</p>
<p>Reorganizacija dela na agenciji, določitev pristojnosti in odgovornosti</p> <p>strokovnih delavcev ob upoštevanju spremenjenega zunanjsega sistema</p> <p>kakovosti oziroma novih nalog, ki jih je agenciji določil ZViS-K (tudi vodenje</p> <p>»razvida« zavodov/šol in študijskih programov, drugih evidenc ter</p> <p>zagotavljanje podatkov za eVŠ, urejanje in objavljanje strokovnih in znanstvenih naslovov)</p>	<p>Na agenciji so bili ustanovljeni trije sektorji, med katere so bile smiselno razdeljene obveznosti in dejavnosti agencije. Prednost spremembe je, da so se utrdile in okrepile nekatere dejavnosti, ki prej niso bile tako dobro organizirane in razvite. Obenem se pristojnosti in obveznosti različnih sektorjev pretežno dopolnjujejo in povezujejo. Konsolidiralo se je mednarodno delovanje agencije, razširile in izboljšale so se informacijske dejavnosti (na kar je pomembno vplivala kadrovska okrepitev), povezane z razvojem eNakvis in obveščanjem deležnikov agencije. Okrepila sta se pregled in nadzor nad vodenjem postopkov. Ustalilo in okrepilo se je tudi arhiviranje spisov, vodenje evidenc ter zagotavljanje podatkov za druge ustanove v visokem šolstvu. V splošnem sektorju pa je bilo opravljeno obsežno delo na področju zavarovanja in vodenja osebnih podatkov, razvoja kadrov in priprave zakona o agenciji.</p> <p>Kljub reorganizaciji so dejavnosti znotraj nekaterih sektorjev po eni strani močno razpršene in nepovezane, po drugi strani pa se nekatere dejavnosti, ki presegajo sektorske okvire, tudi podvajajo. Reorganizacija je povzročila nekaj izzivov z delitvijo delovnih obveznosti. Več zaposlenih namreč še naprej opravlja tudi dejavnosti, ki pripadajo drugim sektorjem in nekateri zaposleni za razliko od drugih opravljajo dejavnosti iz vseh sektorjev. Zaradi tega je treba okrepiti sodelovanje vodij sektorjev ter spremljanje dejavnosti, ki so razpršene po več</p>

	<p>sektorjih. Z uvedbo sektorjev se je vodstvo agencije strukturiralo piramidno. Prednost te spremembe je večji pregled vodstva nad dejavnostmi agencije, priložnost za izboljšanje pa je zagotoviti večjo avtonomijo zaposlenih in povrniti njihovo vključenost v sprejemanje odločitev (politik, načrtov in predpisov). Strokovne in praktične izkušnje vseh zaposlenih so namreč za razvoj agencije ključnega pomena.</p> <p>Zaradi razdelitve kolektiva je poleg tega občasno moten pretok informacij med sektorji, ki lahko slabo vpliva na usklajenost in enotnost dela. Reorganizacija še ni prinesla bistvenega napredka pri analitski dejavnosti agencije, ki je ostala sporadična. Najnovejša napoved spremembe sektorja za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo agencije, od katerega se bo odcepil samostojni sektor za analize, pa obeta utrditev in ustaljen razvoj te dejavnosti.</p>
<p>Prenova priročnika za strokovnjake ali priprava drugega dokumenta s poudarkom na razvoju konceptualnih izhodišč kakovosti študija, pedagoškega dela in raziskovanja ter njenega presojanja</p>	<p>Cilj zaradi objektivnih razlogov še ni bil realiziran, njegova realizacija pa je predvidena za 2020. Priročnik bo zamenjal vodnik po akreditacijah in evalvacijah, namenjen različnim udeležencem v postopkih. Vodnik nastaja postopoma in se bo dopolnjeval še predvidoma vse leto. Gre predvsem za to, da je bilo v letih 2018 in 2019 pri presojanju standardov kakovosti po merilih iz leta 2017 in 2018 še premalo praktičnih izkušenj ter da vse vrste postopkov oziroma vse novosti v skladu s temi merili še niso bile preizkušene v praksi.</p>
<p>Prenova protokola obiska zavodov/šol</p>	<p>Agencija je prenovila protokol obiska visokošolskih zavodov za postopke vzorčnih evalvacij študijskih programov. Protokol daje večji pomen svetovalni funkciji zunanjih presoj in poudarja dajanje priporočil in ponujanje pomoči v sodelovanju s predstavniki visokošolskega zavoda in deležniki, povezanimi s presojanim študijskim programom. V ta namen predvideva, naj razgovori, ki naj bi bili bolj odprti in sproščeni, potekajo predvsem v prostorih, v katerih deležniki opravljajo svoje dejavnosti.</p> <p>Dokument je bil obravnavan na pripravljalnem sestanku strokovnjakov, imenovanih v postopke vzorčnih evalvacij. Svet agencije spremenjenega protokola ni obravnaval in o njem ni sprejel odločitve. Dokument do danes ni bil objavljen na spletni strani agencije. Ukrep je bil delno realiziran, njegov namen pa ni bil v celoti izpolnjen.</p> <p>Protokol obiska je bil na vzorčnih evalvacijah testiran. Po preučitvi dobrih praks in postopanj v postopkih vzorčne evalvacije predlagamo, da se protokol po potrebi dopolni oziroma popravi ter predstavi vsem</p>

	zaposlenim in svetu agencije.
Izobraževanje kandidatov za strokovnjake agencije v skladu z novimi merili	<p>Ukrep je bil uspešno realiziran. Agencija kandidate za vpis v register strokovnjakov sproti izobražuje, kandidati pa se kot opazovalci udeležujejo evalvacijskih obiskov. O uspehu izobraževanja svetu agencije poročajo člani skupin strokovnjakov in strokovni delavci v postopku. Ti postopki so ustaljeni in primerljivi.</p> <p>Zaradi dodatnega teoretičnega izobraževanja kandidatov bi kazalo razmisliti dopolnitvi usposabljanja oziroma organiziranju več tematskih in usmerjevalnih sestankov s strokovnjaki (presoja po posameznih standardih, primeri dobrih praks, ipd.).</p>
Ohranjanje in izboljševanje strokovnosti dela agencije: nadaljevanje posvetov in delavnic v zvezi s presojanjem in odločanjem po novih merilih	Agencija ta trajni ukrep stalno in redno realizira. Redno organizira posvete tako za strokovnjake agencije kot za člane komisij za kakovost na visokošolskih zavodih. Letos bo drugič zapored organizirala tematsko letno mednarodno konferenco.
Ureditev baz podatkov in izboljšanje obveščanja deležnikov	Ukrep je bil uspešno realiziran. Agencija je tudi vzpostavila načine rednega obveščanja deležnikov o pomembnih dogodkih.

13. SWOT ANALIZA

Strengths (prednosti)	Weaknesses (pomanjkljivosti)
<ul style="list-style-type: none"> • mednarodno priznanje agencije • stabilno financiranje agencije • dobri odnosi med zaposlenimi na agenciji • velik poudarek strokovnemu razvoju in izobraževanju zaposlenih • nova spletna stran, mesečni e-novičnik • transparentno delovanje agencije (javna objava vseh meril in predpisov, smernic, analiz, samoevalvacijskih poročil, poročil strokovnjakov in odločitev sveta agencije) • ustaljen način sodelovanja in usklajevanja z deležniki pri pripravi meril 	<ul style="list-style-type: none"> • premajhno število strokovnjakov z določenih deficitarnih področij, tujih strokovnjakov ter študentov • nezadostno informiranje zaposlenih na sektorski ravni in znotraj agencije • premajhna vključenost zaposlenih pri oblikovanju in sprejemanju strateških odločitev, politik in predpisov • težave v poslovnih prostorih, ki motijo delo zaposlenih

<ul style="list-style-type: none"> • svetovalna vloga agencije • okrepljeno mednarodno sodelovanje in povezovanje z drugimi agencijami za kakovost iz tujine 	
Opportunities (priložnosti)	Threats (nevarnosti)
<ul style="list-style-type: none"> • nadaljnji razvoj eNakvis (mehanizmi za samoevalvacijo, sistem dvosmernega komuniciranja z deležniki) • krepitev svetovalne vloge agencije • uvedba ukrepov za izboljšanje zaupanja in pretoka informacij med vodstvom in zaposlenimi ter uvedba novih mehanizmov nagrajevanja in motivacije • razširitev nabora strokovnjakov • zakon o agenciji • aktivna vključenost zaposlenih pri oblikovanju in sprejemanju strateških odločitev, politik in predpisov • priprava vodnika po akreditacijskih in evalvacijskih postopkih • redna tematska srečanja strokovnjakov • izboljšanje vloge in prepoznavnost agencije v visokošolskem prostoru, sodelovanje z ostalimi deležniki 	<ul style="list-style-type: none"> • preti stalna nevarnost motenja dela zaradi težav v poslovnih prostorih • nepredvidljive spremembe visokošolske zakonodaje, ki ogrožajo stabilno delovanje agencije in zahtevajo nenehno prilagajanje deležnikov

14. AKTUALNI IZZIVI ZA NASLEDNJE SAMOEVALVACIJSKO OBDOBJE IN PREDLOGI ZA AKCIJSKI NAČRT

Na podlagi ugotovljenega predlagamo, da agencija v svoj akcijski načrt za prihodnje leto vključi naloge, povezane predvsem s/z:

1. presojo izpolnitve strateških ciljev agencije do leta 2020 ter pripravo nove srednjeročne strategije do 2025,
2. izvedbo postopkov podaljšanja akreditacije univerz in samostojnih visokošolskih zavodov,
3. določitev vzorcev študijskih programov, na podlagi katerih bo mogoče na sistemski ravni spremljati kakovost njihovega razvoja (npr. študijski programi z istega področja ipd.),

4. oblikovanjem dobre prakse in načinom pristopa k izvedbi evalvacij vzorca študijskih programov, da bodo dosegle svoj svetovalni namen,
5. pregledom protokola obiska za vzorčne evalvacije, morebitnimi popravki ter predstavitvijo zadnje različice zaposlenim in svetu agencije,
6. poglobljeno pripravo vsebin posvetov tudi s sodelovanjem različnih deležnikov, na primer predstavnikov komisij za kakovost,
7. organizacijo več posvetov z deležniki na temo specifičnih priporočil iz ankete med deležniki (večanje uporabnosti vsebin študijskih programov, večanje sodelovanja s tujimi agencijami, uporabniku prijaznejši obrazci za vloge idr.),
8. več tematskimi in usklajevalnimi srečanji za strokovnjake,
9. izboljšanjem prepoznavnosti agencije z namenom povečanja števila domačih in tujih strokovnjakov, strokovnjakov študentov, predvsem z objavo poziva za strokovnjake na spletni strani ENQA, pošiljanjem poziva tujim agencijam, neposredno tujim visokošolskim institucijam, predstavitvijo dela agencije študentom na visokošolskih zavodih,
10. izboljšanjem pretoka informacij med sektorji in jasno razdelitvijo nalog med zaposlene (tako direktorja kot vodij), uvedbo letnih razgovorov,
11. iskanjem načinov povečane vključenosti zaposlenih v sprejemanje politik agencije in upoštevanjem njihovih mnenj pri strateških odločitvah,
12. premišljenim spreminjanjem meril in obrazcev s poprejšnjim usklajevanjem morebitnih sprememb z deležniki (npr. neformalna srečanja direktorja in predsednika sveta z deležniki, ipd.); pri čemer je treba upoštevati, da:
  - nekateri akreditacijski in evalvacijski postopki že v potekajo,
  - spremembe meril povzročijo prilagoditev elektronskih obrazcev ter drugih dokumentov (npr. predloge, smernice ipd.), za kar je potreben čas,
  - bi bilo treba najti način za testiranje predlogov sprememb v praksi,
13. končanjem priprave samostojnega zakona o agenciji oziroma dopolnitvijo ali spremembo ZViS v delu, ki se nanaša na agencijo, ter sprejetje zakona,
14. vzpostavitev sodelovanja z zadevnimi ministrstvi glede reguliranih poklicev zaradi oblikovanja jasnih in javno objavljenih meril za izdajo soglasja k študijskim programom,
15. nadaljevanjem uspešne implementacije informacijskega sistema eNakvis, predvsem z izdelavo orodij za systemske in tematske analize ter samoevalvacijo, ter izboljšanje orodij za obveščanje deležnikov in povezavo s sistemom IZUM,
16. nadaljevanjem aktivnosti za izboljšanje komuniciranja med agencijo in deležniki,
17. objavo najpogostejših vprašanj strokovnjakov in odgovorov nanje na spletni strani.

15. PRILOGE

1. [Analiza anket](#)
2. [Vzorec samoevalvacijske ankete za vse deležnike](#)
3. Vzorec ankete o zadovoljstvu in integriteti za strokovnjake ([Priloga 3.1](#)), člane sveta ([Priloga 3.2](#)) in zaposlene ([Priloga 3.3](#))
4. [Poročilo o mnenjski anketi deležnikov 2019](#)
5. [Preglednica upoštevanja standardov v merilih agencije](#)